

LIETUVISKAI

IN-VOICE
4MPowerment

In-Voice4MPowerment

Jaunimo socialinės įtraukties skatinimas plėtojant novatorišką
chorinę pedagogiką ir skaitmenines technologijas bei praktikas
[KA220-SCH-000029442]

**PR 4 - ELEKTRONINĖ KNYGA – GARSINĖ
IR VAIZDINĖ MEDŽIAGA, SKIRTA
INKLIUZINIAM VOKALINIAM CHORINIAM
MOKYMUI / MOKYMUI SI**

Co-funded by
the European Union

DEKLARACIJA

Šis leidinys yra IN-VOICE 4MPOWERMENT dalis: Tai "Erasmus+" KA202 strateginės partnerystės projektas, kurį 2022-2024 m. laikotarpiu finansuoja Europos Komisija.

Europos Komisijos parama šio leidinio leidybai nereiškia, kad ji pritaria jo turiniui, kuris atspindi tik autorių požiūrį, ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateiktos informacijos panaudojimą.

Jei turite klausimų ar pastabų dėl šio leidinio, susisiekite su projekto IN-VOICE4MPOWERMENT komanda per projekto interneto svetainę <https://in-voice.schools.ac.cy/> arba el. paštu in-voice@schools.ac.cy

Projekto partneriai:

IN-VOICE4MPOWERMENT projektą koordinuoja

Kipro švietimo, sporto ir jaunimo reikalų ministerija, KIPRAS <https://www.moec.gov.cy/>

Projekto vadovas: Dr. Georgia Neophytou, vidurinių mokyklų muzikos inspektorė

Projekto komanda (PR-T): Dr. Chrysanthi Gregoriou, Pepy Michaelides, Katherine Xenophontos

Partneriai:

APEM (Associação Portuguesa De Educação Musical), PORTUGAL

<https://musiceducationplus.apem.org.pt/>

PR-T: Manuela Encarnação, Carlos Batalha, Lina Santos, Carlos Gomes, Gilberto Costa

CSICY (Center for Social Innovation), CYPRUS <https://csicy.com/>

PR-T: L. Pitsillides, A. Pitsillidou, K. Takkou, K. Theodoridou, C. Papanikolaou, P. Constanti

DCU (Dublin City University), IRELAND <https://www.dcu.ie/>

PR-T: Professor John O'Flynn, Dr Patricia Flynn, Aine Mulvey

SIA LaVoCaLe Music Management, LATVIA <https://www.latvianvoices.lv/>

PR-T: Laura Jekabsone, Zane Stafecka

Lithuanian Academy of Music and Theatre, LITHUANIA <https://lmta.lt/en/>

PR-T: Professor Dr Ruta Girdzijauskienė, Dr Sandra Rimkutė-Jankuvienė, Alina Diugevičienė

Musikene, Higher School of Music of the Basque Country, SPAIN <http://musikene.eus/>

PR-T: Basilio Astulez, Maite Bilbao Bartolomé, Diana Campoo, Begoña Alonso

Įvadas

Ši elektroninė knyga yra projekto IN-VOICE4MPOWERMENT rezultatas. Tai gausus pedagoginės vaizdinės ir garsinės medžiagos rinkinys, skirtas inkluziniam vokaliniam choriniam mokymui ir mokymuisi.

Visos į rinkinį įtrauktos dainos turi trumpą aprašymą ir kitą svarbią informaciją, metodines gaires ir rekomendacijas dėl atlikimo, patarimus mokytojams / chorų vadovams (pavyzdžiui, kaip žingsnis po žingsnio eiti nuo paprastų iki sudėtingesnių pratimų ir balso apšilimo užduočių, pasiūlymus dėl įvairesnės muzikinės bei kūrybinės veiklos ir t. t.), taip pat idėjų ir pavyzdžių improvizacijai bei tarpkūrybinei veiklai (pavyzdžiui, choralografijai ir teatriniam ar draminiams ieškojimams) bei kūrybinei raiškai, naudojant skaitmenines technologijas. Turėkite omenyje, kad šios idėjos ir pasiūlymai kiekvienoje dainoje skiriasi, nes į rinkinį įtrauktos dainos apima platų, įvairų ir įvairialypį turinį, muziką ir kitas siūlomas veiklas, kurios gali būti organizuojamos įvairiuose kontekstuose, naujai interpretuojamos, atsižvelgiant į dalyvių (mokytojo / choro vadovo ir mokinių) poreikius – tai iš tiesų yra mūsų idėjos ir raginimo įtraukti visus siekis!

Šioje vietoje dera pažymėti, kad dainų rinkinys buvo konstruojamas remiantis konkrečiomis gairėmis. Taigi kiekvienam partneriui skirtos gairės renkantis repertuarą buvo tokios.

Dainose turi būti bent 2-3 bruožai iš toliau išvardytų:

- bet kokia kalba, bet ne per daug žodžių, pateikiant rekomendaciją dėl atlikimo (tais atvejais, kai yra daug žodžių, dainuokite tik 1-ą arba 2-ą posmą). Kitais žodžiais tariant, yra dainų iš visų projekto partnerių šalių, mūsų sinergetinės Europos perspektyvos, t. y. Kipro, Airijos, Latvijos, Lietuvos, Portugalijos ir Baskų krašto / Ispanijos. Taip pat nedidelė, bet vertinga mokomoji medžiaga, atspindinti tarptautinę projekto perspektyvą, t. y. "Dainos iš viso pasaulio".
- dainos ir melodijos su įtraukties, meilės, džiaugsmo, liūdesio ir apskritai jausmų žinutėmis, reikšminiais žodžiais, kasdienės veiklos ir kitokio turinio elementais
- dainos skirtos maždaug 10-19 metų amžiaus, apimanti pradinį ir vidurinį ugdymą, mokiniams
- dainos turėtų paskatinti mokinius ir mokytojus įsitraukti į veiklą
- *a cappella* arba su akompanimentu
- gali naudoti kūno perkusiją ir (arba) choralografiją
- sukuriamos prielaidos improvizacijai ar garsovaizdžiams
- dainų trukmė priklauso nuo turinio, aranžuotės ir kt.
- vienbalsės dainos
- kanonai
- dainos iki 4 balsų (mišraus arba lygių balsų chorams)
- tinkami visi minėtų bruožų deriniai

Be to, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir sudarant rinkinį buvo atsižvelgta į kiekvienos projekto partnerių šalies bei konkrečių asmenų patirtį. Iš tiesų mokytojas / choro vadovas gali pastebėti, kad į rinkinį įtrauktos dainos, aranžuotės (nuo paprastų iki sudėtingesnių) ir jų aprašymai parodo chorinio dainavimo įvairovę įvairiuose Europos regionuose ir už jos ribų. Tačiau visose dainose yra apstu galimybių visiems muzikuoti. Mokytojas / choro vadovas ir besimokantieji patys turi susikurti dainų mokymosi ir atlikimo būdą, nuspręsti, kaip toliau plėtoti dainavimą pagal savo poreikius.

Dar vienas naujoviškas šio rinkinio bruožas – naujų kūrybinių ir aranžuotėlių užsakymas specialiai IN-VOICE4Mpowerment projektui. Esame dėkingi Latvijos partneriams, kompozitoriui Laurai Jēkabsonai, kuri specialiai šiam projektui aranžavo po vieną dainą iš kiekvienos šalies. Be to, mūsų Airijos kompozitorė Laura Sheils specialiai mūsų projektui sukūrė kanoną "Everybody Can Make a Difference", taip pat sukūrė naujas airiškų dainų aranžuotes.

Čia rasite nuorodas į tarimo vadovus ir gausų garso bei vaizdo medžiagos pasirinkimą. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad ten, kur yra citatų ar bibliografinių nuorodų, jos yra pažymėtos ir nurodytos.

Norėtume padėkoti visiems mūsų partneriams už aistringą, sinergišką ir visapusišką indėlį į šį leidinį. Ypač maestro Basilio Astulez (mūsų Ispanijos partnerių atstovui) ir kompozitori Laurai Jėkabsonei už lyderystę rengiant šį leidinį ir įkvėpimą, vertingas įžvalgas ir patirtį.

Jaučiamės nepaprastai susijaudinę ir įkvėpti, galėdami pateikti plačiai Europos muzikos pedagogų bendruomenei šią publikaciją. Tikimės, kad jūs visi jaučiatės tokie pat stiprūs, kaip ir mes!

Projekto partnerių vardu,

Redaktoriai

Pepy Michaelides ir Chrysanthi Gregoriou

Šis leidinys skirtas mirusiai maestro Angelinai Nikolaidou, kuri nuo pat pradžių buvo aistringa projekto IN-VOICE4MPOWERMENT šalininkė, o jos palikimas tebėra gyvas ir įkvepiantis.

Turinys

Įvadas	3
Everybody Can Make a Difference.....	6
<i>Dainos iš viso pasaulio</i>	9
Tongo	9
E Malama	12
Akai Hana Shiroi Hana	14
T'Filati (Ha Azina)	16
Banaha.....	18
Kanbon palangak pagoz.....	21
Bēdu manu lielu bēdu	23
unaM udēB.....	25
Não tragais borzeguis pretos	29
Canção para embalar meninos e meninas	31
Lough Erin Shore.....	37
Pur beilar el pingacho	47
Ma fali e	49
Down by the Salley Gardens.....	51
Asherombasma.....	54
Ceol Earraigh	60
Lek gervelès	65
Saulala Riduola	70
Ayia Marina tzai Tzyra	72
Maitia nun zira?	75
Buva dūda Vilniuj.....	79
Dindaru Dandaru.....	82
Titity, tatatoj.....	89
Kypriaki Serenata.....	93
Siúil, a Rúin	110
Three Refrains by the Composer Laura Jēkabsone.....	114
Mokinių balso stiprinimas choro klasėje naudojant "BandLab" programą	120

Everybody Can Make a Difference

Keturbalsis kanonas

Laura Sheils

Žodžiai: in Basque :

Diferentzia ospa dezagun, guztiok daugagu zer esan
Denon artean lanean ekin, nahi duguna lortzeko gai.

Žodžiai: in Greek:

Ας γιορτάσουμε όλοι τώρα, κάθε βήμα πάμε και πιο μπροστά
Φώς αγάπη δίνουμ'όλοι τώρα, για να γίνειη διαφορά

Transliteration:

As yortásoume óloi tóra, káthe víma páme kai pió brostá
Phos aghápi dhínoum'óloi tóra, ya na yíni l dhiaforá.

Žodžiai: in Latvian:

Katrs viens var ko mainīt Katrā no mums ir spēks iespējas nāks mūsu ceļā, lai mēs kopā
strādātu kā viens.

Žodžiai: in Portuguese:

Todos fazem a diferença, todos podem dar sua amor e luz.
Vamos celebrar as diferenças, juntos trabalham como um.

Žodžiai: in Lithuanian:

Mes juk keis ti pa sau li ga lim, mes kiek vie nas tu ri me vaid me ni.
Ga li my bes veik ti ra si me ke ly, ir mu su die na nu švis

Žodžiai: in Spanish:

Para marcar la diferencia todo el mundo tiene algo que aportar.

Trabajando en equipo cualquier meta se pueda alcanzar.

Vaizdo įrašas (iš koncerto "In-Voice4Mpowerment"):

<https://youtu.be/GRxPjGXNIUA>

Partijos sopranui (diskantui), altui, tenorui ir bosui:

Ev'- ry one make a change! Ev'- ry one make a change!

Ev' ry one make a change! Ev'- ry one make a change!

Ev' - ry one can ma ke a change!

Ev' - ry bo - dy can ma ke a change!

Ev' - ry bo-dy can make a diff-rence Ev'- ry bo-dy can make a change!

Pasiūlymai atlikimui, įskaitant teatrinę improvizaciją:

- Apšilimas, pagrįstas dainos ritminiais ir melodiniais motyvais, naudojant prasmės neturinčius žodžius, o vėliau derinant dainos žodžius ar frazes, pvz., "Everybody", "make a difference", "role to play".
- Naudokite kūno perkusiją, iš pradžių naudodami pagrindines natas, o vėliau pridėdami įvairius ritminius darinius.
- Mokiniai gali eksperimentuoti improvizuodami, kurdami ritminius dialogus, remdamiesi tuo, kas buvo atlikta anksčiau. Jie gali įvairiai naudoti savo kalbamąjį / dainuojantį balsą, tai galėtų tapti mūsų / jų / jūsų / visų kūrybiškumo rezultatas.
- Išmokite melodiją iš klausos.
- Dainuokite melodiją, tuo pat metu įveikdami kūną (dar ne kūno perkusiją!) pulsui palaikyti (pvz., supdamiesi, kilnodami pečius ir pan.)
- Dainuokite melodiją naudodami kūno perkusiją
- Atlikite melodiją dainuodami 2, 3, 4 balsų kanonu
- Mokiniai gali "kalbėtis" mažesnėmis grupelėmis dainuodami dviejų taktų melodijos frazes skirtingomis kalbomis arba naudodami skirtingas kalbas kiekvienai dviejų taktų frazei
- Mokiniai gali improvizuoti dainos įžangą ir pabaigą, naudodami dalį dainos medžiagos arba kurdami savo melodijas, susijusias su dainos tekstu
- Mokiniai kuria melodinius ostinatus, kuriais pritaria dainai
- Inicijuokite diskusiją apie dainos žodžius ir jos žinutę. Mokiniai gali improvizuoti teatralizuotą dainos įžangą, perteikiančią dainos žinutę
- Galima sukurti didesnę dainos formą, kurioje derėtų teatralizuota įžanga, skirtingomis kalbomis atliekama dainos melodija (keičiant kalbą kas du taktus), dainuojama unisonu, kanonu, pritariant su melodiniu ostinatu, dainuojant kanonu ir papildant harmonija vienu metu, pridėdant kūno perkusiją (vienu metu arba tarp dalių ir t. t.). Galimybės beveik neribotos!
- Išklausykite atlikimo instrumentinę versiją
- Žiūrėkite vaizdo įrašą, kuriame siūloma atlikimo forma, sujungianti kai kurias iš pateiktų pasiūlymų
- Dainos harmonizavimas
- [Papildomos dalys (su teksto adaptacija) sopranui (diskantui), altui, tenorui ir bosui, kurias sukūrė P. Michaelides].
- Kanonas teikia įvairias harmonizavimo galimybes, tačiau siūlomas toks dviejų taktų akordų modelis,

F F F // C7 C7 F//

pagal ritmą

Dainos iš viso pasaulio

Tongo

Traditional Polynesia

Ton - go - oh___ Ton - go oh___ chim - nee ba he ba he oh___

5
chim - nee ba he ba he oh___ oh___ a - way___

9
oh___ a - way___ ba - lay ka low a way___

Tongo - tradicinė daina plaukiant kanojomis. Dainos ištakos, kaip manoma, yra Polinezijos arba Malenijos salose Ramiajame vandenyne. Tongo keliose polineziečių kalbose, pvz., gela, kiribatiečių ir tongų, reiškia mangrovę. Kadangi yra daug skirtingų fonetinių dainos teksto versijų ir daugiau kaip 40 polineziečių arba malenių kalbų, neįmanoma atsekti tikslaus dainos teksto vertimo. Dainuojama kaip "aido" tipo daina, kai vadovas dainuoja vieną eilutę, o grupė atkartoja žodžius. Manoma, kad ją kaip "darbo dainą" dainavo kanojininkai, norėdami pasiųsti žinią iš baidarės į baidarę, keliaujant tarp salų ir laikantis irklavimo ritmo plaukiojant vandens keliais.

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

- Apšilimas pagal dainos muzikinę medžiagą
- Išmokite dainą iš klausos dainavimo ir atsakymo būdu.
- Dainuokite skirtingas frazes, keisdami dinamiką, išraišką, greitį, charakterį ir t. t.
- Įtraukite kūno perkusiją
- Parinkite dainai ritminius ir melodinius ostinatus, naudodami juos grupinėje improvizacijoje
- Paskatinkite mokinius sukurti dainos ritminius ir melodinius ostinatus
- Tyrinėkite kūno judesių / gestų galimybes
- Pridėti choralografijos ir dramos/teatro elementų
- Atlikite dainą kanonu
- Ieškokite kitų panašaus turinio "Call and Response" dainų
- Sukurkite dainai įžangą, naudodami teminę dainos medžiagą BandLab programoje

Tongo in canon

Ton - go-oh ___ Ton - go oh ___ chim-nee ba he ba he oh ___

Ton-go-oh ___ Ton-go oh ___ chim-nee ba he ba he oh

5 chim - nee ba he ba he oh ___ oh ___ a - way ___

5 ___ chim - nee ba he ba he oh ___ oh ___ a - way ___

9 oh ___ a - way ___ ba-lay ka low a way ___

9 ___ oh ___ a - way ___ ba-lay ka low a way

Žodžiai:

Tongo-oh, Tongo-oh

Tongo-oh, Tongo-oh

Chim-nee-by-nam-by-oh

Chim-nee-by-nam-by-oh

Oh-ah-way

Oh-ah-way

Balayka-low-away

Balayka-low-away

Vertimas į lietuvių kalbą:

Mangrovė

- Kiti - daugiausiai neverčiami žodžiai
- Bwe (bye) kiribačio kalba reiškia vairuojantį irklą

Vaizdo įrašas (iš koncerto "In-Voice4Mpowerment"):

<https://youtu.be/GRxPjGXNIUA>

Analizuokite:

Grego Gilpino parengta choro aranžuotė:

<https://www.youtube.com/watch?v=2CplF0mVyg0>

Students' musical creations using BandLab application inspired by the songs performed

Tongo

*Created by Thesia Demetropoulou, Marilia Iacovidou,
Margarita Kyriakidou, Myria Hadjipavlou, Anna Ambrikidou,
[Pancyprian Gymnasium]*

Co-funded by
the European Union

Pasiklausykite mokinių kūrybinių, kuriuos įkvėpė daina: <https://youtu.be/SPVQWWdjiJc>
Daugiau informacijos apie procesą žr. 115-116 psl.

E Malama

Hawaii

E Ma - la - ma - i ka he - i - au E Ma - ĩa - ma - i ka he - i - au

5 e ma - la - ma po - no i ka he - i - au he _____ **Fine**

9 Earth and Sky Sea and Stone

13 hold this land in sa - cred - ness _____ **D.C. al Fine**

"E Malama - Havajų žemės palaiminimą" iš pradžių parašė Bryanas Kessleris, o vėliau ją adaptavo Markas ir Sharie Andersonai. Malamos sąvoka yra svarbus havajiečių kultūrai. Mālama susijusi su aplinka, kultūra ir viskuo, su kuo žmogus sąveikauja. Tai reiškia "rūpintis, prižiūrėti, išsaugoti, branginti" (Havajų kalbos žodynas, parengtas Mary Kawena Pukui ir Samuelio H. Elberto 1986 m.). Šis žodis dažnai siejamas su fraze "mālama ka 'aina", reiškiančia "rūpintis žeme", arba "mālama i ke kai, a mālama ke kai ia 'oe", kuri reiškia: "Rūpinkis vandenynu, ir vandenynas rūpinsis tavimi!"

Žodžiai:

E malama i ka Heiau,
E malama i ka Heiau,
E malama pono i ka Heiau E,
Earth and Sky, Sea and Stone, hold
this Land in sacredness

Vertimas į lietuvių kalbą:

Rūpinkis šventa žeme,
Tinkamai rūpinkis šventa žeme,
Taip, iš tiesų.

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

- Apšilimas pagal dainą

- Išmokite dainą iš klausos
- Dainuokite skirtingas frazes, keisdami dinamiką, išraišką, greitį, charakterį ir t. t.
- Pridėkite ritminį kūno perkusijos akompanimentą
- Pasirinkite dainos ritminius ir melodinius ostinato, naudodami juos grupinėje improvizacijoje.
- Paskatinkite mokinius sukurti ritminius ar melodinius ostinato
- Atlikite dainą kanonu
- Tyrinėkite kūno judesių galimybes
- Pridėkite choralografijos ir dramos / teatro elementų
- Sukurkite šios dainos įžangą ir pabaigą, sutelkdami dėmesį į gamtos garsovaizdžius ir panaudodami balsą įvairiomis paskirtimis
- Ieškokite kitų panašaus turinio dainų
- Aptarkite dainos žinutę ir sukurkite įžangą (arba vidurinę dalį, arba pabaigą) su improvizuota dramatine dalimi
- Sukurkite šios dainos įžangą naudodami teminę dainos medžiagą "BandLab" programoje
- Atlikite dainą kanonu, naudodami choralografiją ir įžangą bei pabaigą, įtraukdami teatrinis elementus, garsovaizdžius ir skaitmeninius kūrinius.

Vaizdo įrašas (iš koncerto "In-Voice4Mpowerment"):

<https://youtu.be/rwaYFGJQdMk>

Analizuokite:

Nickomo parengta SATB aranžuotė

Vaizdo įrašas

https://www.youtube.com/watch?v=8z6_FFf-wyk&t=122s

Pasiklausykite mokinių kūrinių, kuriuos įkvėpė daina: <https://youtu.be/KOxB8Klqi70>
Daugiau informacijos apie procesą žr. 115-116 psl.

Akai Hana Shiroi Hana

Japan

A - ka - i ha - na tsun - de a - no hi - to ni a - ge - yo

5
A - no hi - to no ka - mi ni ko - no ha - na sa - shi - te a - ge - yo

9
A - ka - i ha - na a - ka - i ha - na a - no hi - to no ka - mi ni

13
Sa - i - te yu - re - ru da - rou o - hi - sa - ma no you ni

Japonų dainą "Akai Hana Shiroi Hana" sukūrė Mie Nakabayashi. 1970 m. birželį ją įrašė folkloro grupė "Akai Tori" kaip singlo "Jinsei" antrąją dalį. Kitais metais jis tapo grupės 4-ojo albumo "Takeda no Komi" (Takeda Lullaby), išleisto 1971 m. liepą, kūrinium. 2019 m. pasirodė kaip Mio daina anime filme "Dororo".

Žodžiai:

Akai hana tsunde ano hito ni ageyo
Ano hito no kami ni kono hana sashite ageyo
Akai hana akai hana ano hito no kami ni
Sa-i-te yu-re-ru da-rou o-hi-sa-ma no you ni

Shiroi hana tsunde ano hito ni ageyo
Ano hito no mune ni kono hana sashite ageyo
Shiroi hana shiroi hana ano hito no mune ni
Saite yureru darou otsuki-san no you ni

Vertimas į lietuvių kalbą:

Nuskinsiu raudoną gėlę ir padovanosiu tau.
Įsegsiu tau į plaukus
Raudoną gėlę, raudoną gėlę, į tavo plaukus
Žydi ir svyruoja kaip saulė

Nuskinsiu baltą gėlę ir padovanosiu tau
Padėsiu ją tau ant krūtinės
Baltą gėlę, baltą gėlę, ant tavo krūtinės
Žydi ir svyruoja kaip mėnulis

Žodžiai: <https://www.animesong.com/dororo/akai-hana-shiroi-hana>

Vaizdo įrašas (iš koncerto "In-Voice4Mpowerment"):

<https://youtu.be/CN0hf08u0Os>

Tyrinėkite:

Dainuoja liaudies muzikos grupės "Akai Tori" narė Junko

Yamamoto https://www.youtube.com/watch?v=tY0f1_-Jdql&t=1s

Dainuoja grupė "Akai Tori

<https://www.youtube.com/watch?v=84FvsV7Y1Bc>

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

- Judesiai (jie gali atspindėti gėlių rinkimą, dovanojimą vienas kitam, žydėjimą ir t. t.).
- Išmokite dainą iš klausos.
- Dainuokite skirtingas frazes, keisdami dinamikos ir išraiškos ženklus.
- Tyrinėkite kūno judesių galimybes
- Niūniuokite dainos melodiją ir pridėkite gestų / kūno judesių / kintančių veido išraiškų
- Sukurkite šios dainos įžangą ir pabaigą, sutelkdami dėmesį į gamtos garsovaizdžius (vėjas, medžiai, gėlės) ir naudodami balsą įvairiomis prasmėmis
- Pridėkite choralografijos ir dramos / teatro elementų
- Ieškokite kitų panašaus turinio dainų (ir galbūt gėlių ir meilės metaforų)
- Aptarkite dainos žinutę ir sukurkite įžangą (arba vidurinę dalį, arba pabaigą) su improvizuota dramine dalimi
- Sukurkite šios dainos įžangą, naudodami teminę dainos medžiagą "BandLab" programoje
- Komponuokite dainą su choralografija ir su įžanga bei pabaiga, įtraukdami garsovaizdžius ir (arba) teatro elementus bei skaitmeninius kūrinius.

Žodžiai:

Ha'azina Elohim tfilati
ve'al na titalem mitechinati.

Mi yiten li kanaf kayona,
a'ufa li ve'eshkona.

Ani el Elohai ekra
vehu yoshieni.

vertimas į lietuvių kalbą:

Išklausyk, Dieve, mano malda
ir nepamiršk mano prašymo.

Kas duos man sparną
kad galėčiau skristi ir gyventi kaip paukštis.

Aš šauksiuosi Dievo
ir Jis mane išgelbės.

from Hebrewsongs.com

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai

- Apšilimo pratimai pagal dainą (jie gali atspindėti klausymąsi vienas kito, sparnų suteikimą skrydžiui ir pan.)
- Išmokite dainą iš klausos.
- Dainuokite skirtingas frazes, keisdami dinamikos ir raiškos ženklus
- Tyrinėkite melodiją, 3-4 ir 7-8 taktuose pridėdami atsakomąsias frazes, naudodami anksčiau dainuotas frazes (atitinkamai 1-2 ir 5-6 taktuose).
- Tyrinėkite priedainio melodijos harmoniją, pridėdami melodiją 3-ioje ar kitose eilutėse
- Tyrinėkite kūno judesių galimybes
- Niūniuokite dainos melodiją ir pridėkite gestus / kūno judesius
- Sukurkite šios dainos įžangą ir pabaigą, sutelkdami dėmesį į kūno judesių panaudojimą įvairiomis priemonėmis pasirinktoje (-ose) erdvėje (-ėse), tuo pat metu niūniuodami / atlikdami dainą.
- Pridėkite choralografijos ir dramos/teatro elementų
- Aptarkite dainos žinutę ir sukurkite įžangą (arba vidurinę dalį, arba pabaigą) su improvizuota choralografine dalimi
- Ieškokite kitų panašaus turinio dainų (malda; žinia / apsireiškimas; skridimo / paukščio metafora; kaip jie visi susiję)

Vaizdo įrašas (iš koncerto "In-Voice4Mpowerment"):

<https://youtu.be/nmsCKCa7k54>

tyrinėkite:

Avnerio Naimo choreografija, 1994 m.

<https://www.youtube.com/watch?v=c8z3MLTw8E>

<https://www.folkdancenotes.com/dancenotes/tfilati.htm>

Psalm 55 <https://www.hebrewsongs.com/psalm55.htm>

Vaizdo įrašas:

Originali daina, kurią dainuoja Naomi Shemer

<https://www.youtube.com/watch?v=XJNlBOFyyHw>

Kita Ellos Bat dainos versija

<https://www.youtube.com/watch?v=6Q-IF3Uc0dg>

Banaha

Congo

Fine

Si - si, si - si, do-la-da, ya-ku si-ne la-du__ ba-na - ha. ba-na-

5 ha, ba-na - ha, ya-ku si-ne la-du__ ba-na - ha. Ba-na - ha,

10 Ha, ba-na - ha, ya-ku si-ne la-du__ ba-na - ha.

D.C. al Fine

Ši daina yra iš Katangos provincijos pietų Kongo, o jos žodžiai dainuojami kilubų kalba. Ši daina tapo žinoma visame pasaulyje, kai belgų kunigas, vardu tėvas Guido Haazenas, ją dainavo su savo suburtu chorą "Les Troubadours du Roi Baudouin", siekdamas pristatyti Kongo muziką. Chorą su papildoma mušamųjų instrumentų grupe sudarė 45 9-14 metų berniukai ir 14 mokytojų iš Kaminos mokyklos Šiaurės Katangoje. 1958 m. choras šešis mėnesius keliavo po Europą, koncertavo Belgijoje, Nyderlanduose ir Vokietijoje ir net dainavo 1958 m. balandžio 17 d.-spalio 19 d. Briuselyje vykusiame pasaulinėje parodoje (Briuselio universalioji ir tarptautinė paroda). 1957-58 m. tėvas Guido Haazenas kartu su choro nariais liubais (arba balubais), etnolingvistine grupe, kilusia iš Kongo pietų centrinio regiono, sukūrė "Missa Luba" - lotyniškų Mišių, giedamų tradiciniu Kongo stiliumi, kompoziciją, naudojant kolektyvines improvizacijas pagal tradicines giesmių formas. Pirmą kartą šis kūrinys buvo įrašytas 1958 m., o 1964 m. pirmą kartą išleistas Jungtinėje Karalystėje, 1965 m. - JAV. Banaha giesmė įtraukta į Missa Luba albumą su papildomu pavadinimu Soldier's Song (Kareivio giesmė).

Žodžiai:

Sisi, sisi, dolada,
Yaku sine ladu banaha.
Sisi, sisi, dolada,
Yaku sine ladu banaha.

Banaha, banaha,
Yaku sine ladu banaha.
Banaha, banaha,
Yaku sine ladu banaha.

Ha, banaha,
Yaku sine ladu banaha.
Ha, banaha,
Yaku sine ladu banaha.

vertimas į lietuvių kalbą:

Ananaso medžio papėdėje
Yaku į tetos raudoną skrybėlę įsideda bananą.
Ananasų medžio papėdėje
Yaku įsideda bananą į tetos raudoną skrybėlę.

Bananas, bananas,
Yaku krauna bananą į tetos raudoną skrybėlę.
Bananas, bananas,
Yaku įsideda bananą į tetos raudoną skrybėlę.

Bananas, bananas,
Yaku įsideda bananą į tetos raudoną skrybėlę.
Bananas, bananas,
Yaku įsideda bananą į tetos raudoną skrybėlę.

from mamalisa.com

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

- Apšilimas pagal dainą
- Išmokite dainą iš klausos.
- Dainuokite skirtingas frazes, keisdami dinamiką, išraišką, greitį, charakterį ir t. t.
- Prie dainavimo pridėkite ritminį kūno perkusijos akompanimentą
- Prie dainavimo pridėkite melodinį akompanimentą naudodami keturių taktų frazes kaip melodinius ostinato.
- Išnagrinėkite dainos ritminius ir melodinius ostinatus, naudodami juos grupinėje improvizacijoje.
- Mokiniai lai patys sukuria ritminius ir melodinius ostinato
- Atlikti dainą kanonu
- Tyrinėkite kūno judesių galimybes
- Pridėti choralografijos ir dramos / teatro elementų
- Sukurkite šios dainos įžangą ir pabaigą, sutelkdami dėmesį į gamtos garsovaizdžius ir naudodami balsą įvairiomis galimybėmis, kurdami atitinkamą atmosferą
- Ieškokite kitų panašaus turinio dainų
- Aptarkite dainos žinutę ir sukurkite įžangą (arba vidurinę dalį, arba pabaigą) su improvizuota kūno perkusijos sekcija
- Sukurkite šios dainos įžangą, naudodami teminę dainos medžiagą "BandLab" programoje
- Atlikite dainą kanonu su choralografija ir su įžanga bei pabaiga, įtraukdami teatrinis elementus, garsovaizdžius, kūno perkusiją ir skaitmeninius kūrinius.

Vaizdo įrašas (iš koncerto "In-Voice4Mpowerment"):

<https://youtu.be/GVP33yS4QI8>

Naršykite:

A recording from the Missa Luba album U.S. release in 1965.
https://www.youtube.com/watch?v=vAk_4zmvRi8

More on Missa Luba https://en.wikipedia.org/wiki/Missa_Luba

Students' musical creations using BandLab application
inspired by the songs performed

Banaha Canon

*Created by Demetra Agridioti, Ioanna Vasiliades,
Rafael Andrews, Mariam Spanou, Dafne Ioannides, Sofia Vasiliou
[Pancyprian Gymnasium]*

Co-funded by
the European Union

IN-VOICE
4MPowerment

The poster features an orange background with abstract circular patterns. It includes a speaker icon, a purple and pink abstract shape, and logos for the European Union and IN-VOICE 4MPowerment.

Pasiklausykite mokinių kūrybinių, kuriuos įkvėpė daina: <https://youtu.be/SPVQWWdjiJc>
Daugiau informacijos apie procesą žr. 115-116 psl.

Kanbon palangak pagoz

Spain

Mun-du mun-du-tik E - u -ro -pa -ra e-ta_Eu-ro -pa - tik gu
Si que -reis bai-lar con es- ta can-cion al a- le- gre rit - mo

re_e-txe- ra Eus- ka- le- rri- ko kan-bo he- rri - a
de Cam-bo no os des-pis- teis, pres-tad a - ten - cion

Txu-kuntxu- kun txu-kumtxu-kum txu- kun txu-kun txu- kun txu-kun

txu-kun txu-kun txu-kun txu-kun txu - Ku-txun- ku-txum Baigoa-zen!Goa- txu - ku txu - ku-txum Baigoa -zen!

Goa - zen Goa- zen Goa- zen Goa - zen

zen bai txu-kun txu-kun! Kan - zen bai txu- kun txu-kun!

kan - bon pa-lan- gak, pa-lan-gak pa-goz, Kan- bon pa-lan-gak ma-goz kan-

bon pa-lan - gak, pa-lan- gakpa-goz, Kan - bon pa-lan - gak pa-goz

Kanbon palangak pagoz - tai smagus kanonas, labai tinkamas vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų chorams, paremtas populiariu baskų žodžių žaidimu ir Joxemari Iturralde tekstu. Be fortepijono, gali būti ir kito instrumentinio akompanimentas.

Kanbon palangak pagoz taip pat buvo atlikta kaip 9-ojo pasaulinio chorinės muzikos simpoziumo Argentinoje 2011 m., Europa Cantat Junior Norvegijoje 2014 m. ir Italijoje 2012 m. bendro dainavimo repertuaro dalis.

Žodžiai:

vertimas į lietuvių kalbą:

Mundu mundutik	Pasaulis iš pasaulio
Europara eta Europatik	Į Europą ir iš Europos
Gure etxera	Į mūsų namus
Euskalleriko Kanbo herria	Baskų krašto Kanbo miestas
Txukun, txukun	Tvarkingai, tvarkingai,
Bai goazen!	Važiuojam!
Goazen, goazen, goazen bai	Eikime, eikime, eikime, eikime
Txukun Txukun	Tvarkingai, tvarkingai,
Kanbon palangak pagoz (4 x)	

Listen į tarimą: <https://youtu.be/rI9bEcvHauA>

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai

- Atskirai mokykitės skirtingų dalių
- Pridėkite ritminį akompanimentą
- Atlikite dainą, pridėdant po vieną dalį
- Atlikite dainą kanonu
- Sukurkite dainos ritminį ir melodinį ostinato, naudodami juos grupinėje improvizacijoje
- Ieškokite kitų žodžių žaidimų ir naudokite žodžius, kad sukurtumėte savo ritminius ir melodinius ostinatus
- Sukurkite šios dainos įžangą naudodami teminę dainos medžiagą "BandLab" programoje

Vaizdo įrašas:

<https://youtu.be/C3ITsyVrKol>

Vaizdo įrašas (iš koncerto "In-Voice4Mpowerment")

https://youtu.be/QJBI_d2qFUc

Bēdu manu lielu bēdu

Latvia

F C C7 F

1. Bē - du ma - nu, lie - lu bē - du, es par bē - du ne - bē - dāj!

F Bb C C7 F

5

Ram - tai, ram - tai, ra - di - ri - di, rī - di, ram - tai, rī - di, ral - lal - lā!

Žodžiai:

1. Bēdu manu, lielu bēdu,
Es par bēdu nebēdāj`. X 2
Piedz. x 2
Ramtai ramtai radiridirīdi,
Ramtai rīdi rallala.
2. Liku bēdu zem akmeņa,
Pāri gāju dziedādam`.
Piedz. x 2
3. Es negāju noskumusi
Nevienā(i) sētiņā.
Piedz. x 2
4. Ar dziesmiņu druvā gāju,
Ar valodu sētiņā.
Piedz. x 2

vertimas į lietuvių kalbą:

1. Rūpestis, mano didelis rūpestis,
Aš nesijaudinau dėl savo rūpesčio. x 2
Priedainis x 2
Ram - tai, ram - tai ra - di - ri - di ri - di,
ram - tai ri - di ral - la - la
2. Aš padėjau savo rūpestį po akmeniu ir,
dainuodamas perėjau per jį. X 2
Priedainis X 2
3. Aš nevaikščiojau liūdnei nusiteikęs,
į jokią kitą vietą. X 2
Priedainis x 2
4. Su daina ant lūpų,
išėjau į lauką dirbti.
Priedainis x 2

Vaizdo įrašas

Su choreografija:

<https://youtu.be/pyBceGFwu-c?si=NIRW7cFCKZ8yU-Oa>

Pavyzdys, kai priedainyje keičiasi tempas ir tonacija:

<https://www.youtube.com/watch?v=3Lcscl0oLVY>

Iš Dainų ir šokių šventės:

<https://www.youtube.com/watch?v=QIBwSHJP7sc>

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

- Išmokite dainą atmintinai pastoviu vidutiniu tempu ir atlikite ją vienu ar dviem balsais, kai viena grupė kartoja kitą, nes kiekviena frazė kartojasi.
- Atlikite dainą su kūno perkusija ir ritminiais elementais: pvz. pulsu, stipriais smūgiais, iš dainos „paimtu“ ritminiu ostinatu ir pan.
- Atlikite dainą su toliau nurodytu ritminiu akompanimentu kūno perkusija arba naudodami Orffo instrumentus. Be to, dainininkai gali pasirinkti kasdienius daiktus kaip skambančius instrumentus ir panaudoti juos ritminiam akompanimentui.

- Atlikite priedainį keisdami greitį ir dinamiką
- Kiekvienai frazei sukurkite choreografiją
- Pagal harmoninius akordus pridėkite vokalinį arba instrumentinį pritarimą
- Pridėkite antrą balsą priedainyje

Toliau tyrinėkite toliau pateikiamą SATB aranžuotę, kurioje "In-Voice4Mpowerment" partnerės iš Latvijos, kompozitorės Lauros Jēkabsonės, žodžiai naudojami atvirkščiai (!)*:

***Atkreipkite dėmesį, kaip Bėdu Manu tampa unaM udėB ir pan. Taip smagu!**

unaM udēB

Latvia

(Edition for school choirs 2023)

With Joy $\text{♩} = 110$

Latvian Folksong backwards
arr. Laura Jēkabsone

Soprano *pp*
u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

Alto *pp* *whisper
u* - na - mu - u - dēb u - na - mu - u - dēb

Tenor *pp*
u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

Bass *pp* *whisper
u* - na - mu - u - dēb u - na - mu - u - dēb

3 *cresc.*
S. u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

A. *cresc.*
u - na - mu - u - dēb u - na - mu - u - dēb

T. *cresc.*
u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

B. *cresc.*
u - na - mu - u - dēb u - na - mu - u - dēb

5 *mp* *cresc.*
S. u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

A. *mp* *cresc.*
u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

T. *mp* *cresc.*
u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

B. *mp* *cresc.*
u - na - mu - u - dēb u - na - mu - u - dēb

7

S. *mf* u - na - mu dē - bu na - m u - na - ml **whisper* u* - na - ml

A. *mf* u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu! u - na - ml

T. *mf* u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu! u* - na - ml

B. u - na - mu - u - dēb u - na - mu! u - na - ml

**BP= body percussion

9 **clap on leg*

BP* **chest*

BP**

S. *f* u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

A. *f* u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

T. *f* u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

B. *f* u - na - mu dē - bu - na m u - na - mu dē - bu na m

11

BP* */*

BP** */*

S. u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

A. u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

T. u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

B. u - na - mu dē - bu - na - m u - na - mu dē - bu na m

13

BP* 4

BP** 4

S. u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

A. u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

T. u - na - mu dē - bu na - m u - na - mu dē - bu na - m

B. u - na - mu dē - bu - na m u - na - mu dē - bu na m

15

BP* *** clapping

BP** ***

S. u - na - mu dē - bu na - m u - na - m! u - na - m!

A. u - na - mu dē - bu na - m u - na - m! u - na - m!

T. u - na - mu dē - bu na - m u - na - m! u - na - m!

B. u - na - mu dē - bu - na - m u - na - m! u - na - m!

unaM udēB - tai latvių kompozitorės Lauros Jēkabsonės a capella SATB choro aranžuota tradicinės latvių liaudies dainos "Bėdu manu" melodija su kūno perkusija.

Vaizdo įrašas

https://www.youtube.com/watch?v=MKG5_V4ku9w

<https://www.youtube.com/watch?v=AxyAfu0CMqA>

<https://www.youtube.com/watch?v=w7MwO9fsNG0>

Audio:

<https://www.youtube.com/watch?v=GLB6-d3k7eo>

Mokytiis unaM udēB žingsnis po žingsnio

1. Apšilimo pratimai pagal dainos pobūdį
2. Išmokite tarti dainos žodžius
3. Išmokite kūno perkusijos pritarimą
4. Išmokite partijas
5. Dainuokite savo partiją kartu su kitais balsais
6. Dainuokite ir atlikite kūno perkusiją

Não tragais borzeguis pretos

Portugal

Anónimo
(Península Ibérica - séc. XVI)
Arr. Carlos Gomes

Não tragais borzeguis pretos

$\text{♩} = 142$ (♩=♩)

1. Não tra - gais, não tra - gais bor - ze - guis pre - tos Que na
4. Ve - rem - vos, ve - rem - vos an - dar a - ce - so O - ra_en

Fim

cor - te são de - fe - sos O - ra com bor - ze - guis pre - tos
cuy - da - dos se - cre - tos

D.S. ao Fim

2. Não tra-gais, não tra - gais o que de - fe-so Por-que quem trae o ve - da-do
3. An - da sem - pre_an-da sem - pre_a-ven - tu - ra-do A ser ve - xa - do e pre-so

Não tragais borzeguis pretos [Neneškite juodų batų] - anoniminė renesanso laikų vilancete, parašyta trims balsams, įtraukta į vieną iš portugališkiausių poetinių-muzikinių dainų Cancioneiro de Paris. Melodija sukurta „ant“ garsiojo bosinio ostinato Folia, kuris buvo šio ir daugelio kitų muzikinių kūrinių pagrindas.

Tekste kalbama apie draudimą avėti tam tikros rūšies avalynę - borzeguis - kas gali būti susiję su karaliaus Dom Sebastião (1554-1578) aprangos kodeksu.

Žodžiai:

Originalo kalba (senovės portugalų kalba
- apie 1500 m.)
Não tragais, não tragais
borzeguis pretos
Que na corte são defesos
Ora com borzeguis pretos
Não tragais,
não tragais o que defeso
Por que quem trae o vedado
Anda sempre
anda sempre aventurado
A ser vexado e preso
Verem-vos, verem-vos
andar aceso
Ora en cuydados secretos
Ora com borzeguis pretos

Vertimas į lietuvių kalbą:

Neavėkite, neavėkite
Juodais batais
Kurie teisme yra bejėgiai
Dabar su juodais batais
Neavėkite,
Neavėkite to, kas uždrausta
Nes tas, kuris išduoda tai, kas uždrausta
Visada vaikšto
Visada yra pavojuje
Būti įskaudintas ir įkalintas
Matydamas tave, matydamas tave
vaikščiojantį ugnimi
Dabar su slaptomis suknelėmis
Dabar su juodais batais

Listen į tarimą: <https://youtu.be/EmHN28fGSBE>

Vaizdo įrašas (iš koncerto "In-Voice4Mpowerment"):

<https://youtu.be/JLwR-s8t3sl>

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

- **Šokis.** Sukurkite dainos choreografiją, sujungdami dainavimą su judesiu / šokiu. (kiekvieno takto 1-ojo dalies žymėjimas kūno perkusija gali padėti įsisavinti ritmo kaitą).
- **Dramos raiška.** Remdamiesi dainos tema (ir pritaikydami arba nepritaikydami ją laikmečiui, į kurį ji nurodo), sukurkite arba improvizuokite nedidelį dialogą, apibrėžkite veikėjus, sceninę erdvę ir rekvizitą, atlikite vaidybinį elementą, apimančią dainos interpretaciją arba jos klausymą (instrumentinę versiją).
- **Sukurti.** Sukurkite ritminį akompanimentą dainai:
 - pasirinkite kai kuriuos garsus (kūno ar instrumento) ir sukurti ritmą (ar kelis), lydintį dainą (ar jos dalis). Naudodami šiuos akompanimentus, pabandykite interpretuoti dainą, pritardami arba nepritardami kūno perkusija arba instrumentais.
 - Pabandykite improvizuoti naują melodiją (užbaigti arba pasinaudoti esama ir pakeisti tik melodijos dalis), naudodami akompanimento versiją.

Tyrinėkite

Ieškokite, klausykite ir palyginkite kitas šios dainos interpretacijas, pvz: (dainos versija su su visu eilėraščiu galima rasti čia). Valentino sparnas Folia - taip vadinasi garsioji anksčiau egzistavusi harmoninė struktūra, kuria remiantis buvo sukurta ši daina, žavėjo kompozitorius per amžius. Šios muzikinės temos tyrimas leis daugiau sužinoti apie šį muzikos istorijos reiškinių.

Keletas pavyzdžių:

- [Jordi Savall - Folías de España](#)
- [Andrea Falconieri - Folias](#)
- ["Follia" by G. Reali, Sonatori de la Gioiosa Marca](#)
- [Rachmaninov - Corelli Variations Op. 42](#)

Canção para embalar meninos e meninas

Portugal

Moderato Arr. João V

14

1. Dor - me, faz o - ó... Que_o sol 'in - da_a-go - ra se pôs
2. *mm* *mm*

E à noi - ti - nha, de man - si - nho, Che - ga_o mo - ch'_e_o co - li - bri.
mm *mm*

Tra - zem o re - ca - do: Que_a lu - a chei - a vai cui - dar
mm

13

Dos lin - dos so - nhos in - ven - ta - dos Co - lo - ri - dos só pra ti.
mm *mm*

"Canção para embalar meninos e meninas" [Daina berniukams ir mergaitėms nuraminti] - tai lopšinė su nuorodomis į gamtą ir saulėlydžio garsus. Ją sukūrė portugalų dainininkas Vitorino Salome, dainuojantis tradicinę muziką, daugiausia iš Alentežo regiono. Melodija užrašyta 3/4 metru, trejybiniu dvinario dalijimo principu ir dvidale forma (AB).

Žodžiai:

Original language (portuguese)

Dorme, faz oó...
Que o sol 'inda agora se pôs
E à noitinha, de mansinho,
Chega o mocho e o colibri.

Trazem o recado:
Que a lua cheia vai cuidar
Dos lindos sonhos inventados
Coloridos só pra ti.

vertimas į lietuvių kalbą:

Eik miegoti, daryk oó... [óó yra portugalų posakis, susijęs su kūdikio miegu)
Saulė ką tik nusileido
Ir vakare švelniai
Atskrenda pelėda ir kolibris.
Jie atneša savo žinią:
kad pilnatis pasirūpins
gražiomis svajonėmis, kurias sugalvoja
nuspalvino tik tau.

Įlisten į tarimą: <https://youtu.be/A-EPnNgYiXQ>

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

- **Šokis.** Išbandykite šios dainos siūlomus judesius ir sukurkite choreografiją.
- **Kūryba.** Kurkite garsinį peizažą, naudodami įvairias technologines programėles, pristatydami tipiškus nakties arba kitus garsus, kuriuos gali pasiūlyti vaikai.

Tyrinėkite

Paukščių giedojimo įkvėpti kūriniai:

- Camille Saint-Saens (1835 - 1921) [Le coucou au fond des bois – Le Carnaval des Animaux](#)
- Olivier Messiaen (1908 - 1992): [Le merle noir](#)

Nakties įkvėpti kūriniai:

- Antonín Dvorak (1841 - 1904) ['Song to the Moon' from Act 1 of Rusalka](#)
- Frédéric Chopin (1810 - 1849) [Nocturnes](#)

Kitos Vitorino dainos:

[Menina estás à janela](#)
[Queda do Império](#)

Mūsų partnerė iš Latvijos, kompozitorė Laura Laura Jēkabsone specialiai šiam projektui aranžavo šią dainą, kurią galite pamatyti čia.

Canção pra embalar meninas e meninos

a cappella
SATB

Arr. Laura Jekabsonė

Moderato

Solo

S. *p*
tmm tmm tmm tmm

A. *p*
tmm tmm tmm tmm

T. *p*
tmm tmm tmm tmm

B. *p*
tmm tmm

2nd time- no lyrics, just "oo"

Solo

3 *mf*
1. Dor - me, faz o - ó. Queo sol in -
2. Oo

S. tmm tmm tmm tmm

A. tmm tmm tmm tmm

T. tmm tmm tmm tmm

B. tmm tmm

Solo

5 *mf*
daa - go - ra - se pós. E à noi -

S. tmm tmm tmm E à noi -
Oo

A. tmm tmm tmm tmm

T. tmm tmm tmm tmm

B. tmm tmm

7

Solo ti - - nha, de man - si - nho, Che - gao

S. ti - - nha, de man - si - nho, Che - gao

A. ti - - nha, de man - si - nho, Che - gao
Oo

T. too too too

B. too too

9

Solo mo - - cheo co - li - bri.

S. mo - - cheo co - li - bri. tmm

A. mo - - cheo co - li - - - tmm tmm

T. too tmm tmm

B. too tmm

11

Solo Tra - zem o re - ca do: Quea lu - a

S. tmm tmm tmm tmm tmm

A. tmm tmm tmm tmm

T. tmm tmm tmm tmm

B. tmm tmm tmm

13

Solo

chei - a vai cui - dar _____ Dos lin - dos

S.

tmm tmm Dos lin - dos

A.

tmm tmm tmm tmm

T.

tmm _____ tmm tmm _____ tmm

B.

tmm tmm

15

Solo

so - - nhos in - ven - ta - dos _____ Co - lo -

S.

so - - nhos in - ven - ta - dos _____ Co - lo -

A.

so - - nhos in - ven - ta - dos _____ Co - lo -

T.

too too - - too

B.

too too

17

Solo

ri - - dos só pra ti.

S. ri - - dos só pra tmm tmm

A. ri - - dos só pra tmm tmm

T. too tmm tmm

B. too too Tmm

19

Solo

S. tmm tmm *p* Mm.

A. tmm tmm *p* Mm.

T. tmm tmm *p* Mm.

B. tmm *p* Mm.

Lough Erin Shore

Ireland

Tradicin  airi  balad 

One morn - ing as I went a - fowl ing. Bright
It be - ing the first time I met her. My

5

Phoe - bus a - dorned the sur - plain; 'Twas
heart it did leap with the sur - prise. I

9

down by the banks she of Lough Erne mor - tal be, I
thought that she could no mor - tal be, But an

13

met with this won - der - ful the dame. Her
an - gel who fell from the skies. Her

17

voice was so sweet and so pleas - ing, these
hair, it re - sem - bled gold tres - ses, Her

21

beaut - i - ful as notes she did sing. The
skin was as white as the snow, And her

25

in no - cent as fowl red of the for - rest their
cheeks were as red as the the ro - ses that bloom their
a

29

love un - to her they did bring.
round Lough Erne. Shore.

"Lough Erin Shore" (taip pat žinomas kaip "Lough Erne Shore" ir "Paddy's Green Shamrock") tekstas yra tradicinis airiško "aisling" arba sapnų eilėraščio pavyzdys. Paprastai tai būna gražios merginos pasirodymas. Manoma, kad ji yra antgamtinė, galbūt deivė iš graikų, romėnų ar airių mitologijos. Mergina paprastai prisistato kaip viena iš Sídhe (fėjų šeiminių) arba kokia nors Airijos personifikacija, o paskui dingsta iš poeto akių.

Lough Erin Shore yra sukūręs daug poetinių kompozicijų ir, galbūt, tai yra vieno iš Fermanago ežero mokyklos meistrų kūrinys. Šie mokytojai, uždrausti įstatymu, draudžiančiu šviesti airius, gerai mokėjo lotynų, graikų ir airių kalbas ir dažnai kūrė dainas anglų kalba, laisvai naudodami lotynų ir graikų mitologiją. Atkreipkite dėmesį, kad čia minimas graikų saulės dievas Febas.

Žodžiai: (traditional)

Lough Erin Shore

One morning as I went a-fowling,
Bright Phoebus adorned the plain.
'Twas down by the banks of Lough Erin
I met with this wonderful dame.
Her voice was so sweet and so pleasing
These beautiful notes she did sing.
The innocent fowl of the forest
Their love unto her they did bring.

It being the first time I met her
My heart did leap with surprise.
I thought that she could no mortal be
An angel fell from the skies
Her hair, it resembled gold tresses,
Her skin was as white as the snow
And her cheeks were as red as the roses
That bloom around Lough Erin shore.

Tyrinėkite

Ši melodija kilusi iš šiaurinių grafysčių, galbūt Donegalo, ir ją įvairiais pavidalais įrašė tokie atlikėjai kaip Paddy Tunney, "The High Kings" ir "The Corrs".

Grupės "The Corrs" instrumentinę versiją galite rasti paspaudę šią nuorodą:

<https://www.youtube.com/watch?v=u87txE-OYdg&t=157s>

Lough Erin Shore

Arr. by Laura Sheils

$\text{♩} = 110$

Solo Soprano

Soprano

Alto

Baritone

pp

Mm,

5

Solo.

S.

A.

Bar.

mp

One

mm,

9

Solo.

S.

A.

Bar.

morn - ing as I went a - fowl - ing, bright

mm,

13 *mf*

Solo. Phoe - bus a - dorned the plain. 'Twas

S. *mm.* *mm.*

A. *mm.* *mm.*

Bar. *mm.* *mm.*

17 *f*

Solo. down by the banks of Lough Er - in I

S. *mp* Ah, ah,

A. *mp* Ah, ah,

Bar. *mp* Ah, ah,

21 *mf*

Solo. met with this won - der - ful dame. Her

mf *mp*

S. ah,

mf *mp*

A. ah,

mf *mp*

Bar. ah,

25 *f*

Solo. voice was so sweet and so pleas - ing, these

S. ah, ah,

A. ah, ah,

Bar. ah, ah,

29 *mp*

Solo. beau - ti - ful notes she did sing, The

mf *mp*

S. ah, *mm,*

mf *mp*

A. ah, *mm,*

mf *mp*

Bar. ah, *mm,*

33

Solo. *p*
 in - no - cent fowl of the fo - rest their

S. *p*
mm,

A. *p*
mm,

Bar. *p*
mm,

37

Solo. love un - to her they did bring.

S. ah,

A. ah,

Bar. ah, ah,

41

S. *mp*
 Ah, It

A. *mp* *mf*
 Ah, ah, ah, ah, It

Bar. *p*
mm,

45

S. being the first time I met. her, My

A. being the first time I met. her, My

49

S. heart did leap with sur - prise. I

A. heart it did leap with sur - prise. I

T. *mp* I

Bar. *mp* I

53

S. *mf* thought that she could no mor - tal be, an

Mrs (Ossia). *mf* thought that she could no mor - tal be, an

A. *f* thought that she could no mor - tal be, but an

T. *mf* thought she no mor - tal be, but an

Bar. *mf* thought she thought mor - tal be,

57

S. an - gel fell from the skies Her *mf*

Mzs (Ossia). an - gel fell from the skies Her *mf*

A. an - gel who fell from the skies Her *mf*

T. an - gel who fell from the skies

Bar. Ah,

61

S. hair, it re - sem - bled gold tres - ses, her

A. hair, it re - sem - bled gold tres - ses, her

T. her *mp*

Bar. her *mp*

65

S. skin was as white as the snow. *mp*

A. skin was as white as the snow. And her *mp*

T. skin as white as snow.

Bar. skin white snow.

69 S. *p* a -

A. cheeks were as red as the ro - ses that bloom a -

Bar. *p* *mm,*

73 S. round Lough Erne - in shore.

A. round Lough Erne - in shore.

Bar. round Lough Erne - in shore.

77 S. *p* *rit.* *pp* 9
Ah,

A. *p* *pp*
Ah, ah, ah, ah, ah, ah.

Bar. *mm,* *mm,* *pp*
ah.

Repeticijų idėjos prieš pradant mokyti choro partijų arba mokantis jų

Repeticijų idėjos prieš pradant mokyti choro partijų arba mokantis jų

1. Melodija: Klausykitės šios baladės, kurią išgarsino grupė "The Corrs", instrumentinės versijos: <https://www.youtube.com/watch?v=PMc-glriPMs>. Klausydami panaudokite rankų judesius ir (arba) judėkite po klasę ar repeticijų erdvę. Koks šokis jums asocijuojasi su šiuo metru (užuomina: po 3 smūgius kiekviename takte)?

2. Kitos versijos: Lough Erne Shore. 2. Kitos versijos: Lauros Sheils aranžuotėje naudojamas tekstas yra iš aukščiau minėtos baladės šiek tiek kitoku pavadinimu. Erin yra kitas Airijos pavadinimas, o Lough Erne yra graži ežerų sistema Fermanage, Šiaurės Airijoje. Peržiūrėkite šį aerofilimą, kad susidarytumėte įspūdį apie vietą, kurią aprašo baladėje minimas asmuo, ir

jausmus, kuriuos ji gali jam kelti. Pirmiausia išjunkite garsą ir pirmosioms 50 sekundžių sukurkite savo "garso takelį", naudodami balso, kūno perkusijos garsus ir bet kokias turimas medžiagas (garso efektams taip pat galite panaudoti muzikos instrumentus, tačiau to daryti nebūtina). <https://www.youtube.com/watch?v=v-deqQ8C-LY>. Atlikę sukurta vaizdo įrašo garso takelį, dabar padidinkite garsą ir pasiklausykite garso takelio su orkestriniais ir tradiciniais instrumentais. Kaip manote, ar jis tinka prie vaizdo įrašo, ar ne? Pasakykite, kodėl taip manote.

3. Žodžiai: Perskaitykite šios airiškos baladės, kuri yra savotiška "meilės iš pirmo žvilgsnio" daina, tekstą. Žinome, kad tai saulėta diena, nes yra klasikinė nuoroda į Febą, senovės graikų šviesos dievą. Žodis "fowl" reiškia paukščius, o "fowling" apibūdina jų medžioklę. Tačiau medžiotoją ir miško paukščius šioje giesmėje sužavi gražios jaunos moters ("dame") dainavimas. Antrajame posme jos grožis aprašomas išsamiau.

4. Dainuojama melodija: Prieš mokydamiesi choro partijų, kartu atvirai niūniuodami dainuokite melodiją, akomponuodami *The Corrs* įrašu (pradedant nuo D tono). Dabar vienbalsiai dainuokite dvi eilutes su žodžiais (ir su *The Corrs* akompanimentu).

5. Paprasta aranžuotė: Sukurkite paprastą žemesniųjų balsų akompanimentą, kuriame būtų naudojami tik D, C ir G tonai (bet koku instrumentu kartu su keliais žmonėmis, dainuojančiais šiuos tonus). Atlikite taip keletą kartų, kaskart keisdami apatinės dalies dainininkus.

6. 1 posmas: išmokykite pirmojo posmo apatines partijas (visus, išskyrus solinį soprano), o tada atlikite pridėdami solinį soprano balsą.

7. Antrojo posmo parengimas: Prieš mokydamiesi antrojo posmo, visi turėtų dar kartą padainuoti originalią melodiją su žodžiais. Toliau altai dainuoja tik melodiją, išskyrus 61-65 taktus, kai sopranai tęsia melodiją, kol ją vėl perima altai.

8. 2 posmo dalys: Čia altų, tenorų ir bosų partijos yra paprastos. 41-44 taktuose altai ir sopranai galėtų melodiją atlikti raiškiau (prisiminkite tradicinius instrumentus). Yra du soprano partijos variantai 52-60 taktuose. Jei choras neturi pakankamai sopranų, kuriuos būtų galima padalyti į dvi grupes, ir (arba) jei kai kuriems dainininkams pernelyg aukštas diapazonas gali kelti sunkumų, tuomet geriau rinktis boso partiją. Šiai aranžuotei tinka bet kuri versija, o svarbiausia, kad visi dainininkai pajustų ramią kūrinio tėkmę.

9. Kūrybinis pasiūlymas A: kai partijos bus išmoktos ir įsimintos, dainininkus galima pakviesti siūlyti judesius, kurie perteiktų bendrą dainos tėkmę ir tempą, ir (arba) judesius, kurie lydėtų skirtingas frazes. Kartu nuspręskite, kurie iš jų geriausiai tiktų atliekant kūrinį.

10. Kūrybinis pasiūlymas B: choro nariai sukuria ir iš anksto įrašo garsinį peizažą, kuris skambės prieš pradėdant ir baigiant dainos atlikimą (daugiausia dėmesio skiriant ežero, miško ir laukinių paukščių vaizdiniais).

Pur beilar el pingacho

Portugal

Traditional

The musical score is written in 6/8 time with a tempo of quarter note = 68. It features a treble clef and a key signature of one flat. The score includes a five-measure rest at the beginning. The lyrics are in Spanish and are aligned with the notes. The score is divided into three systems. The first system contains the first three lines of lyrics. The second system contains the next two lines. The third system contains the final line and a double bar line with 'D.S. 2x' above it. Dynamics include piano (p) and forte (f).

♩ = 68

5

1. Por bei-lar el pin - ga - cho, dó - run - m'un ri - al. Por bei-lar el pin - ga - cho, dó - run - m'un ri - al.
2. Por bei-lar el pin - ga - cho, dó - run - m'un di reis. Bei - la - se de qua - tro i ta - mien de seis.
3. Se lo bei-la - res bien da - rei - te un tes - ton. Los que bei - lan bien sei you qua - les son.

Bei - la - lo, bei - la - lo pi - cor - ci - to, bei - la - lo, que te quie - ro un pou - qui - to.

p Bei - la - lo, bei-la-lo de lha - do de l'ou-tro an-cus - ta-do i de de-lan - trei - ra ta-mien de tra - sei-ra. *f*

D.S. 2x
O - ra_as - si que te quie - ro mo - re - na, o - ra_as - si que te quie - ro sa - la - da.

"Pur beilar el pingacho" - tai tradicinė portugalų daina iš Trás-os-Montes regiono Portugalijos šiaurėje, dainuojama šiaurės rytų Portugalijoje vartojama "mirandês" kalba. Ši daina yra 6/8 šokio melodija. Kadangi tai žodinės tradicijos melodija, nėra oficialios šio šokio versijos, o apie šį šokį yra keletas choreografinių nuorodų.

Žodžiai:

Por beilar el pingacho,
dórunm'un rial!
Por beilar el pingacho,
dórunm'un rial!

Refrain:

Beila-lo, beila-lo picorcito,
Beila-lo, que te quiero un pouquito.
Beila-lo, beila-lo de lhado
de l'outro ancustado
de delantreira
tamien de traseira.
Ora assi que te quiero morena,
ora assi que te quiero salada.

vertimas į lietuvių kalbą:

Šokti Pingacho
Jie davė man vieną monetą!
Šokti Pingacho
Jie davė man vieną monetą!

Priedainis

Šok, šok, šok, mano mielas mažyli!
Šok, nes aš tave truputį myliu
Šok! Šok į vieną pusę,
Šok kitoje pusėje,
Ir judėk pirmyn,
taip pat judėdamas atgal.
Dabar, štai taip, aš tikrai tave myliu, sūneli!
Dabar, štai taip, aš tave myliu, mielas!!

Por beilar el pingacho,
dórnm'un di reis.
Beila-se de quatro
i tamien de seis.

Refrain

Se lo bailares bien
darei-te un teston.
Los que beilan bien
sei you quales son.

Refrain

Šokti Pingacho
Jie davė man dvi monetas!
Šokama tarp keturių
Taip pat tarp šešių žmonių.

Priedainis

Jei gerai šoksi
aš tau duosiu centų.
Tie, kurie gerai šoka
Aš žinau, kurie iš jų.

Priedainis

Vaizdo įrašas:

<https://www.youtube.com/watch?v=XPLgE-lp6vM>

Iš kolekcijos, kurią surinko etnomuzikologas Michelis Giacometti, septintajame ir aštuntajame dešimtmetyje surinkęs tradicinio portugalų repertuaro įrašų ir redaguotų transkripcijų.

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai

Šokite po ankstesniame vaizdo įrašė pateikto pristatymo. Sudarykite šios dainos choreografijos variaciją.

Sukurkite ritminį akompanimentą šiai dainai, naudodami skaitmenines programas su mušamųjų muzikos instrumentų garsais. Štai keletas pasiūlymų:

- Bandlab būgnų rinkinys (pvz., afrokubietiški perkusiniai instrumentai)
- Rassel kišeninis kratytuvas (iphone programėlė)
- Tikri perkusiniai instrumentai
- Patatap (<https://patatap.com>)

žr. čia APEM Portugalijos sukurtas mokomasis vaizdo įrašas <https://youtu.be/KPr64K0LyVk>

Tyrinėkite

Ieškokite, klausykite ir palyginkite kitas šios dainos interpretacijas

<https://youtu.be/FXjibitSE5s>

<https://youtu.be/0lgEhyWIHZA>

<https://youtu.be/nZdZ-iBEY44>

https://youtu.be/GRXG63Sy_EU

Ma fali e

East Timor (or Timor-Leste)

Traditional

Mai fali e Tradicional timorense
Arr. Carlos Gomes

$\text{♩} = 90$ 8

Mai fa - li e fi - la fa - li e ma - ma bo - lu i - ta fa - li e

Mai fa - li e fi - la fa - li e ma - ma bo - lu i - ta fa - li e

Lo - ron a - tu tun o - na fu - lan a - tu sa - e_o - na ma - ma bo - lu i - ta fa - li e

Mai fa - li e fi - la fa - li e ma - ma bo - lu i - ta fa - li e *(ritardando na 2ª vez)*

Mai fali e - tradicinė daina iš Rytų Timoro (arba Rytų Timoro), Pietryčių Azijos šalies. Daina dainuojama tetum kalba, kuri yra viena iš oficialių šalies kalbų (kita - portugalų). Kita oficialioji kalba yra portugalų, nes XVI a. Rytų Timoras buvo kolonizuotas Portugalijos imperijos iki 1975 m., kai jį okupavo Indonezija. 2002 m. Timoras pagaliau tapo suverenia valstybe.

Mai fali e tetum kalba reiškia "Sugrįžk eh". Tai lopšinė, kurioje motina kviečia vaikus grįžti namo, kai nusileidžia saulė. Ji taip pat gali būti analizuojama platesne prasme, primenančia išvykusių timoriečių sugrįžimą į gimtąją salą.

Žodžiai:

Mai fali e
fila fali e
mama bolu ita fali e
Mai fali e
fila fali e
mama bolu ita fali e
Loron atu tun ona
fulan atu sae ona
mama bolu ita fali e
Mai fali e
fila fali e
mama bolu ita fali e

vertimas į lietuvių kalbą:

Grįžkite, eh
Ar grįžti, eh
Mama pašaukė mus atgal, eh
Grįžkite, eh
Ar grįžti, eh
Mama pašaukė mus atgal, eh
Saulė leidžiasi
Ateis saulėlydis
Mama pašaukė mus atgal
Grįžkite, eh
Grįžkite, eh
Mama pašaukė mus atgal, eh

Listen į tarimą: <https://youtu.be/6TTEZiB4BH8>

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

Klauskite ir

Aptarkite lopšinės sąvoką:

Kas yra lopšinė?

Kam skirta lopšinė?

Kokias žinote lopšines?

Klauskite lopšinių pavyzdžių (tradicinių ar kitokių, pavyzdžiui, J. Brahms'o "Lullaby") <https://youtu.be/t894eGoymio?feature=shared>

- Teksto pasikartojimų atpažinimas: pasirinkite gestus ir susiekite juos su teksto pasikartojimais klausydamiesi muzikos. Pasakykite tekstą ritmiškai lydint muzikai.
- Pvz., Mama bolu ita fali e (4x)
- Dainuokite ir teatralizuotai vaidinkite klausimų-atsakymų forma: mokytojas dainuoja pirmąją sakinių dalį, o vaikai pratęsia pagal dainos tekstą.
- Pvz., mokytojas - mai fali e ir fila fali e ir / mokiniai - mama bolu ita fali
- Teksto ritmo tyrinėjimas: suskirstykite į grupes ir kiekvienai grupei priskirkite ritminį darinį.
- Pvz., 1 grupė - lora tu tu / 2 grupė - mama bolu ita / 3 grupė - fila fali e
- Nustatykite eiliškumą, interpretuokite atskirai arba jas derindami.
- Sukurkite kompoziciją su ritminiais dariniais: nuspręskite dėl pulso, trukmės ir formalios struktūros (pvz., ABCB).
- Improvizacija naudojant teksto fragmentus: pasirinkite žodžius iš teksto ir sukurkite ritminį klausimų-atsakymų žaidimą (klausimas ir atsakymas vienodos trukmės).
- Pavyzdžiui, klausimas - mai fali / atsakymas - fila fali.
- Dainos akompanimentas: kiekvienoje dainos eilutėje pasirinkite ir dainuokite skiemenis su išraiškinga intonacija.
- Pavyzdžiui: 2-osios frazės akompanimentas: sakykite (pabrėždami) skiemenis "-tu tun" "-tu sa-" ir šnabždekite (aukštindami skiemenis) "mama bolu ita".

Tyrinėkite

Kitos dainos aranžuotės

Išklauskite kitas muzikos interpretacijas ir nustatykite panašumus ar skirtumus: balsų, instrumentų, formos, muzikinio žanro ir stiliaus ir kt. aspektais.

Pavyzdys Grupės vaizdo įrašas

Sete Lágrimas: <https://youtu.be/dMwo8eT3c9s>

Down by the Salley Gardens

Ireland

Poem by W.B. Yeats
Traditional Irish Air

D A G D G A7

Vo. Down by the Sal - ly gar - dens My love and I did
field down by the ri - ver, my love and I did

D A G D G A7

Vo. meet She passed the Sal - ly gar - dens with lit - tle snow white
stand. And on my lea - ning shoul - der, she laid her snow white

D F#min Bmin A D G Bmin A7

Vo. feet. She bid me take love ea - sy, as the leaves grow on the
hand. She bid me take life ea - sy as the grass grows on the

D A G D G A7

Vo. tree. But I be - ing young and foo - lish, with her did not a -
weirs. But I was young and foo - lish, and now am full of

D

Vo. gree. In a tears

Vaizdo įrašas:

<https://youtu.be/V18BYsO6JyM?feature=shared>

Galite pamatyti mūsų "In-Voice4Mpowerment" partnerio iš Airijos Johno O'Flynn'o parengtą pirmąjį puslapį, skirtą S(S)ATB. Spustelėkite čia, jei norite susipažinti su visa aranžuote: <https://in-voice.schools.ac.cy/wp-content/uploads/2024/04/Down-by-the-Salley-Gardens-Full-Score.pdf>

Down by the Salley Gardens

Flexible voice arrangement for SSATB or SSAAA Voices *a cappella*

Poem by W. B. Yeats

Traditional air, arranged by John O'Flynn

The musical score is arranged for five voices: Soprano, Soprano 2 (optional), Alto, Tenor (or Alto 2), and Bass (or Alto 3). The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 4/4. The score is divided into three systems, each starting with a measure number (1, 2, and 4). The lyrics are: "Down by the sal-ley gar-dens, Down by the sal-ley gar-dens, Sal-ley gar-dens, Sal-ley gar-dens, Oo." The Soprano and Soprano 2 parts are mostly silent. The Alto and Tenor parts sing the first line of the lyrics. The Bass part provides a simple accompaniment. The score ends with a double bar line and a fermata over the final note.

Siūlomos pedagoginės repeticijos idėjos prieš pradėdant mokytis choro partijų arba mokantis jų

Perskaitykite W. B. Yeatso eilėraščių ir aptarkite jo sukeltus vaizdinius, atmosferą ir jausmus. Ką pastebėjote apie žodžių „skleidžiamus“ garsus, vartojamus rimus ir kartojimus bei dviejų posmų formą?

- "Salley" kilęs iš galų-iršų kalbos žodžio "saileach", kuris verčiamas kaip "gluosnis". Ar galite rasti kitų meno darbų pavyzdžių ir (arba) istorijų, kuriose būtų vaizduojami jauni žmonės ir gluosniai?

- Įsivaizduokite švelnų švelnų kraštovaizdį, kuriame šviečia šilta ir maloni saulė, pučia raminantis vėjelis. Improvizuokite judesiais ir garsais, fiksuokite judesius („sustabdytas kadrą“) ir taip sukurkite Salley sodų atmosferą (galima būti medžiu, žmogumi ar kokiu nors kita sodų būtybe). Vėliau vieną ar dvi iš šių idėjų galima įtraukti į choro kūrinio atlikimą.

- Aptarkite dainoje vaizduojamus du asmenis - pasakotoją ir mylimą žmogų; improvizuokite naudodami judesius ir sustabdytus kadrus, kad įprasmintumėte skirtingus požiūrius į gyvenimą ir meilę - vienas skuba, kitas išlieka atsipalaidavęs.

- Sukurkite Salley sodams (atsipalaidavimo jausmas) skirtą garso takelį, naudodami pentatoninę dermę, ją atlikite kartu su kūno perkusija.

- Eksperimentuokite įvairiais būdais, kaip pereiti prie kiekvienos eilėraščio eilutės, ir tada diskutuodami grupėje nuspręskite, kurie iš jų galėtų pasiteisinti dainuojant.

- Choro vadovas ir choristų grupė gali pritaikyti paprastesnes partitūros dalis (įžangą, intarpą, pabaigą) ir eksperimentuoti su nesudėtingais melodiniais motyvais ir faktūromis pentatoninėje dermėje.

- Išmokite ir dainuokite tradicinę melodiją vienbalsiai, atkreipdami dėmesį į trečiosios eilutės skirtumus.

- Jei dainininkai įgudę improvizuoti naudojant pentatoninę skalę, išplėskite ją, pridėdami "svečių natas", "fa" arba "ti", arba abi (sudėtingiau).

- Toliau tyrinėkite kurdami ir (arba) pridėdami papildomas melodijas naudodami "BandLab".

Tai lanksti aranžuotė, nes kūrinys gali būti atliekamas SSATB arba SATB sudėtimi, arba pritaikytas lygių balsų keturbalsiam ar penkiabalsiam chorui. Tuo tikslu boso partiją perkelti oktava aukščiau ir, jei reikia, koreguokite originalias alto ir tenoro partijas.

- Kūrinys turėtų būti atliekamas ramiu tempu (apie 68). Prieš visas pauzes ir kūrinio pabaigoje įterpkite santūrų ritardando (bet nieko pernelyg dramatiško - "neskubėkite gyventi!").

- Nors dinamika akivaizdžiai turėtų atspindėti ramią teksto atmosferą, choro vadovas ir choristai gali nuspręsti dėl subtilių dinamikos pokyčių, kurie geriausiai atitiktų jų interpretaciją.

- Kvėpavimas idealiai atitiktų 4 taktų frazavimą pagal tekstą (tačiau tiek 1, tiek 2 eilutėje galima kvėpuoti kas 2 taktus).

- "Oos", nors ir sukuria ritminę įvairovę kiekvienos trumpos frazės pradžioje, turėtų sukurti švelnų, tekantį efektą viso kūrinio metu.

- Abiejų posmų trečiajai eilutei "She bid me take love/life easy" (Ji liepė man meilę/gyvenimą priimti lengvai) įsivaizduokite pokalbį tarp pagrindinės soprano partijos (pasakotojo), kurios linija turėtų išryškėti bendroje faktūroje, ir visų kitų partijų (atstovaujančių mylimajam). Pastarosios partijos turėtų atliekamos įsivaizduojant, kad gluosniai taip pat šnabžda patarimus "Take life ea-sy" arba "Take love ea-sy".

Asherombasma

Cyprus

D5 G m D5 G m D5 C5 3fr. D5

10 D5 G m D5

17 A D5 G m D5

24 G m D5 C5 3fr. D5

O a - she - ro - mba - zo tziai - rkou - mai af - kin sti gei - to -
nia sou o na do ta mav - ra ma - thkia
sou na - kou - so ti la - lia sou

Tai tradicinė kiprietiška melodija (kiprietiškas fonis arba foni; fonis (balsas) reiškia tam tikrai geografinėi vietai būdingą melodiją), kilusi iš Zodijos kaimo šiaurės vakarinėje Kipro dalyje. Ją užrašė Theodoulos Kalinikos, pirmasis Kipro liaudies muzikos tyrinėtojas, 1924-1948 m. keliavęs po Kiprą ir surinkęs daugybę salos liaudies dainų. Pirmą kartą ši daina buvo užrašyta 1945 m. Zodioje.

Kipro liaudies dainos dažniausiai yra modalinės, pasižyminčios ritmine įvairove. "Asherombasma" yra įprastinės laiko signatūros, pastovaus 3/4 metro ir nesudėtingo ritmo daina. Kipriečių dialekte dažnai pasitaikantys dvigubi sąskambiai suteikia kipriečių vokalinei muzikai turtingumo. Dainai akompanuojantys instrumentai yra smuikas, lydintis melodiją su tam tikru pagražinimu arba be jo, dažnai kartojantis kiekvieno posmo paskutinių dviejų eilučių melodiją, ir kiprietiškas laoúto (liutnia), suteikiantis harmoninį pagrindą (praleidžiant 3 akordo dalį, todėl pirmiau pateiktoje partitūroje yra tabulatūra).

Tai meilės troškimo daina. Pagrindinis veikėjas nekantriai laukia, kada galės užbaigti savo darbą "ašerombasmą" (Asherombasma: šiaudų krovimas ir vežimas asilais bei vežimais į tvartą "asheronarin" po derliaus nuėmimo ir kūlimo) ir nekantrauja, kada galės pamatyti savo mylimąją. Jos glėbyje jis nori pamiršti sunkų dienos darbą. Atsižvelgiant į tai, kad "ašerombasmos" darbas buvo atliekamas naktį, daina neabejotinai yra himnas meilei, kartu ir nuoširdžioms Kipro ūkininko, šimtus metų savo prakaitu laistančio šią žemę, pastangoms. Pagaliau jis atvyksta į savo mylimosios kaimynystę. Jis sako, kad užsuko pas draugus, bet iš tikrųjų trokšta pamatyti ją.

Žodžiai:

Transliteration

vertimas į lietuvių kalbą

Ασιερομπάζω τζ' έρχουμαι
αυκήν στην γειτονιά σου
Ω, να δω τα μαύρα μμάθκια
σου ν'ακούσω την λαλιάν
σου (2x)

Asherombazo tz' erkoume
afkin stin gitonia sou
Oh, na dho ta mavra
mathkia sou n'akouso ti
lalia sou

Baigiu darbą ir ateinu į
jūsų kaimynystę auštant
O, pamatyti tavo tamsias
akis ir klausytis tavo balso

Έχω κοντά σου μιαν ριτζιάν
τζαι καρτερώ να πιάσει
Ω, ν' αφήκεις το κορμάτζιν μου
στ'αγκάλια σου να πνάσει

Eho konda sou mia ritzia
tzae kartero na piasi
Oh n' afikis to kormatzi mou
st' angalia sou na pnasi

Turiu tau prašymą
ir laukiu, kol į jį bus atsakyta
O, prašau, leisk mano kūnui
ilsėtis tavo rankose

Ξύπνα δκιαμαντοπούλα μου
τζι'ήρτα στην γειπονιά σου
Ω, να δώ είντα εννά μου
κάμουσιν
τα γειπονόπουλά σου.

Xypna thkiamandopoula
mou tz' irta sti gitonia sou
Oh, na dho inda pou
kamousin
ta gitonopoula sou.

Pažadink mano mažąjį
deimantą
Aš atėjau į tavo kaimynystę
O, pažiūrėkime, kaip sekasi
tavo kaimynystės
berniukams.

Το ίδιο με την 1^η στροφή

Taip pat kaip ir 1-ajame
posme

Listen į tarimą: <https://youtu.be/xOSOIfcPFGo>

Kitas atlikimas

<https://www.youtube.com/watch?v=jaP1BgsHly0>

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

- Išmokite dainą atmintinai vidutiniu tempu ir atlikite ją viena arba dviem grupėm; jei dainuojama dviem grupėm, antroji kartoja kiekvieno posmo paskutines dvi eilutes.
- Atlikite dainą su kūno perkusija, naudodami pagrindinius ritminius elementus: pvz., pulsą, pabrėžtas stipriasias takto dalis, akomponuodami dainai tinkančiu ritminiu ostinatu ir pan.
- Pridėkite tęsiamų natų - vokalinį „droną“ (praktika, kilusi iš Bizantijos tradicijos)
- Sukurkite kitokią struktūrą, kurią sudaro tęsiamos natos, improvizacija pagal pasirinktus melodijos motyvus, vokalizavimas ir arba melizmatinių pasažų naudojimas, garsovaizdis ir kt.

Tyrinėjimas I

Klauskite ir palyginkite skirtingas interpretacijas.

Ką daro balsas (-ai)?

Kaip keičiama / modifikuojama melodija?

Koks instrumentų vaidmuo?

Vaizdo įrašas

Pristatymas televizijos laidoje:

<https://youtu.be/JJzBAPz0jsY?feature=shared>

Alkinoos Loannides aranžuotė:

<https://youtu.be/Ua3LVmGERqs?feature=shared>

Michalis Hadjiyannis aranžuotė:

<https://www.youtube.com/watch?v=Xzsube9U9vM>

Pafoso muzikos mokykla (Kipras)

https://youtu.be/TMiap_cd18A?feature=shared

Tyrinėjimas II

Toliau pateikiama Angelinos Nikolaidou parengta choro aranžuotė.

Atkreipkite dėmesį į:

- laiko signatūros keitimą;
- polifoninės ir homofoninės faktūros kaitą;
- harmoniją, ir
- tam tikrus netradicinius stilistinius elementus.

Asherombasma

Arrangement: Angelina Nikolaidou

Soprano
A she ro mba zo tze rkou me af ki sti — gi to nia sou na do ta ma vra

Mezzo-Soprano
A she ro mba zo tze rkou me af ki sti — gi to nia sou na do ta ma vra

Alto
si si ro mba zo tze rkou me af ki sti — gi to nia sou na do ta ma vra

6
S
ma thkia sou na kou so ti la lia sou E ho ko nda sou mia ri tzia tze

Mezzo
ma thkia sou na kou so ti la lia sou E ho ko nda sou mia ri tzia tze

A
ma thkia sou na kou so ti la lia sou E ho ko nda sou mia ri tzia tze

12
S
kar te — ro na pia si Xy fi ko to kor ma tzi mou st'a ga lia sou na pna si

Mezzo
kar te — ro na pia si Xy fi ko to kor ma tzi mou st'a ga lia sou na pna si

A
kar te — ro na pia si Xy fi ko to kor ma tzi mou st'a ga lia sou na pna si

18

S Xy pna thkia ma ndo pou la mou tz'i rta sti___ gi to nia sou na do in da mbu

Mezzo Xy pna thkia ma ndo pou la mou tz'i rta sti___ gi to nia sou na do in da mbu

A Xy pna thkia ma ndo pou la mou tz'i rta sti___ gi to nia sou na do in da pou

24

S ka mnou si ta gi to no pou la sou A she ro mba zo tze rkou me af

Mezzo ka mnou si ta gi to no pou la sou A she ro mba zo tze rkou me af

A ka mnou si ta gi to no pou la sou A she ro mba zo tze rkou me af

30

S ki sti___ gi to nia sou na do ta ma vra ma thkia sou n'a kou so ti la lia sou

Mezzo ki sti___ gi to nia sou na do ta ma vra ma thkia sou n'a kou so ti la lia sou

A ki sti___ gi to nia sou na do ta ma vra ma thkia sou n'a kou so ti la lia sou

Vaizdo įrašas (iš koncerto "In-Voice4Mpowerment"):

<https://youtu.be/JWsHfPFng8s>

Toliau pateikiama specialiai šiam projektui sukurta IN-VOICE4MPOWERMENT partnerės iš Latvijos, kompozitorės Lauros Jėkabsonės, choro aranžuotė. Visą susitarimą žiūrėkite čia https://in-voice.schools.ac.cy/wp-content/uploads/2024/04/Asherombasma_full_score.pdf

Atkreipkite dėmesį į tęsiamas natas (vokalinius dronus) ir erdvę improvizacijai.

Asherombasma

Arranged by Laura Jēkabsone

Παραδοσιακό Κύπρου Περιοχή Ζώδιας Τρόπος του Ρε με βάση το Μι
1st verse by solo 1 Ηχος Α' Μακάμ Ουσάκ

A *improvisation by solo 1
based on the scale
approx for 15-20 seconds*

B *mf*

mp
*Choose the most convenient vowel. ("mm"; "oo", "aah"; "oh" etc.)

mp
*Choose the most convenient vowel. ("mm"; "oo", "aah"; "oh" etc.)

7

13

S
A

T
B

Ceol Earraigh

Ireland

for SA chorus

Focail le Michael Hartnett

John Buckley

(1978)

Con moto ♩=82

Soprano

Alto

S

A

S

A

S

A

S

A

Cú - cú na cu - aiche, cú - cú,
Cú cú cú, cú cú cú cú cú cú, cú cú cú cú cú cú, cú cú cú
cú, ag ei - - -
cú cú cú, cú cú cú cú cú cú, cú cú cú cú cú cú, cú cú cú
- tilt go h - árd chun nead a aim - siú.
Cú - cú na cu - aiche, cú - cú, cú.
cú cú.
Pib pib na néan - laith, pib pib,
du be du be du du be du be du du be du be du

2
18

S *cresc.*
pib, Á cháin

A *cresc.*
du be du be du du be du be du du be du be du

21

S *f*
— eadh go da - na ar gheag an

A *f*
du be du be du du be du be du du be du be du

24

S *mp*
chraimn, Pib pib na néan - laith,

A *mp*
Pib pib, pib

27

S *p* *mf*
pib pib, pib. Cá cá na bpréa - chán,

A *p* *mf*
pib. Du be du be du be du be du be

31

S *cresc.*
cá cá cá, ag al - - -

A
du be du be du be du be du be du be

34

S *f*
- - - padh siar na

A *f*
du be du be du be du be du be du be

37 *mp*
 S siol - ta san mháigh, Cá cá na
 A du be du be cá cá, *mp*

40 *p* *mf*
 S bpréa - chán, cá cá cá. Búm búm an
 A cá cá. *p* Du be du ah *mf*

44
 S ghun - na, búm búm búm,
 A Du be du ah Du be du ah Du be du ah

47 *cresc.*
 S Scaip - - - - - tear na
 A *cresc.* Du be du ah Du be du ah Du be du ah

50 *f*
 S héin go léir san spéir,
 A *f* Du be du ah Du be du ah Bum bum

53 *mp* *p*
 S Búm búm an ghun - na, búm búm búm.
 A *mp* bum bum *p*

apildomi ištekliai, skirti "Ceol Earraigh"

John Buckley muzika, Michael Hartnett tekstas (eilėraštis)

Ceol Earraigh

Cú-cú na cuaiche, cú, cú, cú, cú,

Ag eitilt go hard chun nead a aimsiú. Cú-cú na cuaiche, cú, cú, cú, cú.

Píib-píib na néanlaith, píib, píib, píib, píib,

Á cháineadh go dána ar ghéag an chrainn. Píib-píib na n-éanlaith, píib, píib, píib, píib.

Cá-cá na bpréachán, cá, cá, cá, cá,

Ag alpadh siar na síolta san mháig. Cá-cá na bpréachán, cá, cá, cá, cá.

Búm-búm an ghunna, búm, búm, búm, búm, Scaiptear na héin go léir san spéir. Búm-búm an ghun-na, búm, búm, búm, búm.

Vertimas (John Buckley, 2018 m.)

Pavasario muzika

Kukučio kukučio, kuku, kuku, kuku Skrenda aukštai, kad susirastų lizdą.

Kukučio kukučio, kuku, kuku, kuku, kuku.

Paukščių pypsėjimas, pypsėjimas, pypsėjimas, pypsėjimas, Drąsiai skundžiasi ant medžio šakos.

Paukščių pypké, pypké, pypké, pypké, pypké.

Varnos kranksi, kranksi, kranksi, kranksi, graužia sėklas lauke.

Varnos klykia, klykia, klykia, klykia, klykia.

Bum-bum iš šautuvo, bum, bum, bum, bum, bum, visi paukščiai išsibarstė po dangų.

Bum-bum iš šautuvo, bum, bum, bum, bum, bum.

(Perkelta su John Buckley leidimu)

[Nuoroda į įrašą:](https://www.youtube.com/watch?v=YLucqZRz030)

<https://www.youtube.com/watch?v=YLucqZRz030>

Atlieka Mornington Singers, dirigentė Orla Flanagan

"Ceol Earraigh" ("Pavasario muzika") yra ketvirtoji daina iš J. Buckley rinkinio "Five Two-Part Songs for Children" (1978 m.).

Kompozitoriaus pastabos:

Penkios dviejų dalių dainos vaikams buvo sukurtos 1978 m. Šventosios Dvasios mergaičių pradinės mokyklos Ballymun mieste, Dubline, chorui ir dedikuotos jos direktorei Mary O'Flynn.

Eilėraščius airių kalba specialiai šioms dainoms parašė vienas žymiausių XX a. airių poetų Michaelas Hartnettas (1941-1999). Mano žiniomis, jie niekur kitur nebuvo publikuoti. Juose Hartnettas nuostabiai paprastai, vaizdingai ir sklandžiai vartoja airių kalbą, derindamas humorą ir lyrizmą. Visos muzikinės aranžuotės skirtos dviejų dalių chorui, o jų pobūdis svyruoja nuo apmąstymų iki humoro ir lengvabūdiškumo. [Pridėtame] įrašė dainos atliekamos airiškai (kaip Gaeilge).

John Buckley, 2018 m.

(Ištrauka iš kompaktinės plokštelės "To the Northeast - The choral music of John Buckley", Divine Art Limited, 2019 m., natų, autoriui leidus).

Neprivalomos repeticijų idėjos prieš pradėdant mokytis choro partijų arba mokantis jų

- 1 Perskaitykite dainos teksto ainių (galų) kalba vertimą. Paskatinkite choro narius pažaisti su žodžiais, kurie vaizduoja paukščių garsus, ir patiems sukurti keletą tinkamų žodžių-skambesiu, kuriais būtų galima įvardyti kitus paukščius, pavasarį pradėdant muzikuoti.
2. Naudokite šiuos žodžių garsus (iš vertimo ir savo pačių žodžių garsus, reiškiančius paukščius) dainos ritmikos pratyboms (skaitydami arba iš klausos). 3. Pritaikykite ostinatus iš: alto partijoje - 1-10 taktuose / 1-10 taktuose nustatyto pasikartojančio modelio; soprano partijoje - 1-2, 3-4, 5-6, 7-8 taktuose / 1-8 taktuose / 1-10 taktuose nustatyto modelio.
- 3 Grupėse choro nariai kuria trumpus kūrinus, remdamiesi 1 ir 2 punktuose pateiktomis idėjomis (ritminiai žodžių ir garsų modeliai).
- 4 Perskaitykite ir išklausykite ainių kalbos (galų kalbos) žodžius. Pratinkitės tarti šiuos žodžius, kartu pliaukšėdami ritmus.
5. Šio kūrinio tonacija yra F-dur modalinė su mažorine 7-ąja (Es), todėl tai yra mišiolaidinė moda. Galimas kūrybinis pratimas šiuo atveju būtų paprašyti improvizuoti dviejų taktų frazes, paremtas ostinatomis pagal F-E ir (arba) F-C derinius. Kartu su balsais čia taip pat būtų galima naudoti gongų barus ar kitus instrumentus.
- 6 Į vokalinio apšilimo sesiją būtų naudinga įtraukti keletą smagių pratimų, paremtų kylančiais ir krentančiais pentakordais ir arpedžio figūromis, kaip tai yra choro kūrinėje.
- 7 Prieš dainuodami soprano ir alto partijas su tekstu ainių kalba, dainininkai galėtų vokalizuoti duotų žodžių garsų ("cú", "pib", "cá" ir "búm") balses.
- 8 Kai kūrinys / tekstas bus išmoktas ir įsimintas, kartu su choru aptarkite, kokia dinamika ir kokie galimi veiksmai bei veido išraiškos galėtų būti įtraukti į atlikimą, ypač paskutiniame posme, kur ginklo garsas rodo dramatišką pokytį.
9. Kita idėja būtų pradėti ir baigti gyvai atliekamam garsovaizdžiu, sudarytu iš vokalinių garsų (imituojančių įvairių rūšių miško paukščius, taip pat įtraukiant viską, ką siūlo dainos pavadinimas: Ceol Earraigh = Pavasario muzika).
- 10 Choro nariai galėtų eksperimentuoti su "BandLab" ar kita programine įranga, kad sukurtų įrašytą garsinį peizažą, į kurį būtų įtrauktos vienos, dviejų ar daugiau dalių dainos frazės, su galimybe pridėti įrašytų garso efektų. Tai galėtų būti daroma kaip atskiras projektas arba įrašas galėtų būti grojamas kaip gyvo pasirodymo pabaigtuvės.

Lek gervelės

Lithuania

Lek ger - ve - lės, lek
O - o - o, o, lek
ger - ve - lės, lek ger - ve -
o - o, o, lek, ger - ve -
lės i go - jū.
lės i go - jū.

"Lek gervelės" - tai lietuvių liaudies daina apie gervių gyvenimą. Dainoje pasakojama, kaip paukštis skrenda į mišką, suka lizdą, deda kiaušinius ir išperi jauniklius. Lietuvių liaudies dainos gyvūnų tematika dažnai kuriamos kaip žmogaus gyvenimo metaforos. Tokiose dainose gali būti apdainuojami ir kitų gyvūnų (pvz., arklio, gulbės, kiškio) bei medžių (pvz., ąžuolo, liepos, beržo) įvaizdžiai. Gamtos ir žmogaus gyvenimo sugretinimas kyla iš baltų pagoniškojo tikėjimo, kai lietuviai garbino gamtos objektus: saulę, mėnulį, gyvūnus ir augalus.

Žodžiai:

Lek gervelės, lek gervelės, lek gervelės į gojų.
Neš gervelės, neš gervelės, neš gervelės lizdelį .
Ded gervelės, ded gervelės, ded gervelės kiaušelius.
Ved gervelės, ved gervelės, ved gervelės vaikelius.
Lek gervelės, lek gervelės, lek gervelės iš gojaus.

Vaizdo įrašas:

Vilniaus universiteto ansamblio atlikimas:

<https://www.youtube.com/watch?v=YCq743rH0e4>

Lietuvos Dainų šventės metu:

<https://www.youtube.com/watch?v=mstG5vqcl4I>

V. Povilionienės ir P. Vyšniausko atlikimas "Lek gervelė":

<https://www.youtube.com/watch?v=8si65BaMiaY&t=46s>

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

"Lek gervelės" dainuojama nesilaikant ritmo kanonų - galima pagreitinti, sulėtinti, vėluoti.

Kai kurie atlikėjai dainuoja "Lek gervelės" daugiskaita, o kai kurie - "Lek gervelė" vienaskaita. Abu variantai yra taisyklingi ir priimtini.

Lietuvoje paplitęs toks dainavimo būdas, kai vienas asmuo veda melodiją, o kiti jam pritaria. Daina atliekama *a capella*, todėl siūloma, kad pirmąją frazę ("Lek gervelės") dainuotų dainininkas solo, o kiti dainininkai prisijungtų antroje frazėje. Šio principo reikėtų laikytis kiekviename posme.

Daina atliekama plačiai, neskubant, mėgaujantis ir "jaučiant" kiekvieną sąskambį. Dainą galima "įrėminti" pradedant ir baigiant mormorando.

Siūloma dainos pradžioje ir pabaigoje pridėti paukščių garsų imitaciją arba garso įrašą. Taip pat galima pridėti instrumentų, imituojančių gamtos garsus (pvz., lietaus lazda). Dar geriau, jei vaikai tyrinės ir kurs garsus naudodami įvairias skaitmenines priemones.

Raimundo Martinkėno aranžuotė mišriam chorui:

♩ = 76 5

A

5 unis.
mf

Le-k ger - ve - lè, le-k ger - ve - lè, le-k ger - ve -

12 unis.

O, O,

lè pe - r gi - riã, O, o,

18 **B**

le-k ger - ve - lè pe - r gi - riã. Ne-š ger - ve -

le-k ger - ve - lè pe - r gi - riã.

25

- lè, ne-š ger - ve - lè, ne-š ger - ve - lè liz - de -

31

- li. O, o, ne-š ger - ve - lè liz -

38 C

- de - li. De-d ger - ve - lè, de-d ger - ve - unis.

44

- lè, de-d ger - ve - lè kiau - še - lius. O, o,

51

de-d ger - ve - lè kiau - še - lius.

57 D S.A.

Pe-r ger - ve - lè, pe-r ger - ve - lè, pe-r ger - ve - lè.

66

lè vai - ke - lius. O, o, pe-r.

73 **E** *ff*

ger - ve - lè vai - ke - lius. Iš-ved ger - ve -

80

- lè, iš-ved ger - ve - lè, iš-ved ger - ve - lè vai - ke - lius. O,

87

o, iš-ved ger - ve - lè vai - ke

94

lius. O, o, iš-ved

99 **F** *molto rall.*

ger - ve - lè vai - ke - lius.

Saulala Riduola

Music - Jonė Girdzijauskaitė
Lyrics - Lithuanian folk;
Melody - J. S. Bach

♩. = 60 chest, snap, chest, chest

Sau - la sau - la, sau-la la ri-duo-la, sau-la-la ri-duo-la, sau - la-la.

6 *Simile*

Sau - la, sau - la, sau-la-la ri-duo-la, sau-la-la ri-duo-la sau - la-la.

11

Sau - la, Sau - la, Sau - la, Sau - la, Sau - la - la ri - duo - la, Sau - la - la ri - duo - la

28 *Simile*

Ri - duo - lè - la, Ri - duo - lè - la Sau - la - la.

Sukurti šią kompoziciją autorę įkvėpė Belos Bartoko chorinė kūryba, kai jis naudojo liaudies melodijas jas paprastai, bet labai originaliai aranžuodamas dviejų ar trijų balsų ansambliams. Pagrindinė tema pasiskolinta iš J. S. Bacho (Žiga iš Prancūzų siuitos Nr. 4) ir papildyta lietuvių liaudies dainų tekstais; kartu jie skamba labai natūraliai ir leidžia dainininkams susimąstyti, kokie bruožai padeda muzikai išlikti aktualiai ir gerbiamai per šimtmečius. Tekste yra tik du žodžiai - saulala riduola, kas senąja lietuvių kalba reiškia riedančią saulę. Tokių žodžių galima rasti seniausiose polifoninėse lietuvių liaudies dainose - sutartinėse, kurios garsėja meditaciniu poveikiu dėl nuolat pasikartojančių trumpų melodinių ir ritminių schemų. Saulė lietuvių kultūroje, o tikriausiai ir daugelyje kitų, yra vienas svarbiausių archajiškų simbolių, turinčių amžinybės ženklą. Tai taip pat skatina diskutuoti apie tai, kas yra svarbu ir aktualu muzikoje ir mūsų gyvenime.

Daina sukomponuota dviejų balsų ansambliui, su tribalse vidurine dalimi, kurios (prireikus) galima ir atsisakyti. Dainavimą taip pat papildo nesudėtingi kūno perkusijos judesiai (mušimas į krūtinę ir spragsėjimas). Dainą galima atlikti su fortepijono akompanimentu arba be jo ir bet koku patogiu ir kūrybišku dainininkų išsidėstymu scenoje.

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai

Dainos interpretacija galėtų atitikti liaudies dainų interpretacijos tradiciją, kuri yra organiška ir natūrali. Nereikia jokių ypatingų meninių efektų. Pakanka kūno perkusijos, kuri pažymėta vokalinėje partitūroje. Kita vertus, atlikėjų išradingumas neribojamas.

Naršykite

Vaizdo įrašas:

Tai pavyzdys, kaip galima atlikti šią dainą:
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000123366/dainu-dainele-2020-misrus-vokalinis-ansamblis-is-klaipedos-saulala-riduola>

Originalios J. S. Bacho kompozicijos įrašas:

https://www.youtube.com/watch?v=EOSINtKLBMI&ab_channel=mabbigeasy

Dar viena lietuvių liaudies daina apie saulę:

https://www.youtube.com/watch?v=Xe0k9z9iLLg&ab_channel=Lepredormant

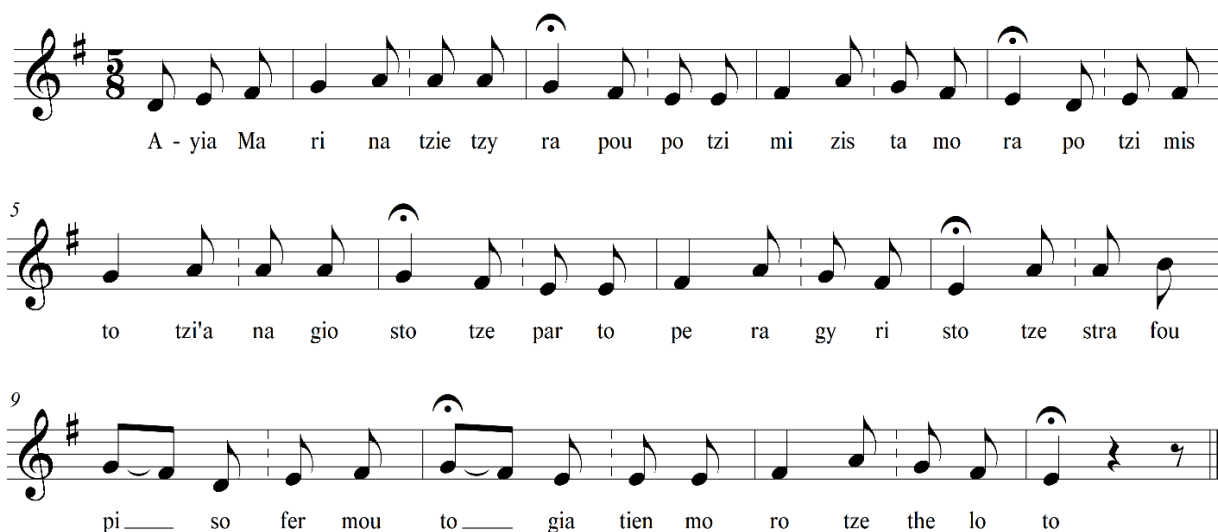

Vaizdo įrašas (iš koncerto "In-Voice4Mpowerment")::

<https://youtu.be/XiS4-sVH-I0>

Ayia Marina tzai Tzyra

Cyprus

A - yia Ma ri na tzie tzy ra pou po tzi mi zis ta mo ra po tzi mis
5 to tzi'a na gio sto tze par to pe ra gy ri sto tze stra fou
9 pi ___ so fer mou to ___ gia tien mo ro tze the lo to

Viena žinomiasių Kipro liaudies lopšinių yra Ayia Marina. Kaip ir daugelis kipriečių liaudies dainų, dėl žodinės tradicijos ši lopšinė turi daugybę skirtingų variantų, vadinamųjų "paralelių". Vieną iš šių paralelių užrašė Kipro liaudies dainų tyrinėtojas Sozos Tombolis taip, kaip matome pateiktoje partitūroje.

Žodžiai

Transliteration

vertimas į lietuvių kalbą

Αγία Μαρίνα τζιαι κυρά
που ποτζοιμίζεις τα μωρά
ποτζοίμησ' το τζ' ανάγιωστο
τζ' επάρ' το πέρα, γύρισ' το

Ayia Marina tzie tzyra pou
potzimizis ta mora potzimisto
tz' anagiosto tz' eparto pera
gyristo

Šventoji Marina, mūsų ponia
tu, kuri užmigdai kūdikius
užmigdyk ir mano kūdikį ir
užaugink jį, pasiimk jį aplink
pasaulį

τζιαι στράφου πίσω φέρ' μου το
γιατί εν μωρό τζιαι θέλω το

tzae strafou piso fer mou to
giati en moro tjae thelo to

sugrįžk ir parsivežk jį atgal pas
mane. Tai mano kūdikis ir aš jo
noriu

βάννι ναννά ναννούδκια του

nanni nanna nannouthkia tou

nanni nanna nannouthkia tou

τζι' ύπνον εις τα μματούδκια του

tj'ipnon is ta mmatouthkia tou

leiskite jam užmerkti savo
mažas akis ir miegoti

Listen į tarimą: <https://youtu.be/RwXwIS6IsFQ>

Naršykite

Vaizdo įrašas

<https://www.youtube.com/watch?v=HaPz8HygnA8>

Graikų kompozitoriaus ir maestro Alkis Baltas chorinė aranžuotė

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=FmKOKG2LqLM>

$\text{♩} = 60$

Soprano
p A - γιά Μα - ρί - να τζιαί Τζιου - ρά
Na φέ - ρη δάφ - νες τζιαί νε - ρόν

Alto
p ρί - να τζιαί Τζιου - ρά
δάφ - νες τζιαί νε - ρόν

Tenor
p ρί - να τζιαί Τζιου - ρά
δάφ - νες τζιαί νε - ρόν

Bass
p ρί - να τζιαί Τζιου - ρά
δάφ - νες τζιαί νε - ρόν

7

S
που πο - τζιοι - μί - ζεις τα μω - ρά
να πλύ - νη τα ρου - χούδ - κια του

A
μί - ζεις τα μω - ρά
τα ρου - χούδ - κια του

T
μί - ζεις τα μω - ρά
τα ρου - χούδ - κια του

B
μί - ζεις τα μω - ρά
τα ρου - χούδ - κια του

15

S
 πο - τζιοι-μισ' μου τουν - το μω - ρόν
 να τα α - πλώ ση - στες νοδ - κιάς

A
 πο - τζιοι-μισ' μου τουν - το μω - ρόν
 να τα α - πλώ ση - στες νοδ - κιάς

T
 πο - τζιοι-μισ' μου τουν το μω - ρόν
 να τα α - πλώ - ση στες νοδ - κιάς

B
 μισ' μου τουν το μω - ρόν
 α - πλώ - ση στες νοδ - κιάς

20

S
 τζιη μά - να του 'ναι στο για - λό
 στες κό - τζι - νες μου - σκο - καρ - κιάς

A
 ω ω

T
 τζιη μά - να του ω
 στες κό - τζι - νες

B
 ω ω

Vaizdo įrašas (iš koncerto "In-Voice4Mpowerment"):

<https://youtu.be/FmKOKG2LqLM>

Įsigilinkite ir palyginkite tai, kas buvo pristatyta, ir šias interpretacijas:

<https://youtu.be/F-TMck0Ffl4?si=29q4O44VLPL0L03D>

<https://youtu.be/v6KRYKsz3G0?si=K6pRgba9-1FxorSg>

Maitia nun zira?

Spain/Basque Country

Maitia, nun zira - populiari baskų daina iš Zuberoa. José Tomas Uruñuela (1891-1964) iš Gasteizo apie 1930 m. sukūrė gerai žinomą aranžuotę.

Daina buvo parašyta Jeanne Ündüreine, moteriai, gimusiai apie 1701 m. Žana mokėsi Oloro vienuolyne. Ji nusprendė ištekti už Mikselo de Réjaus iš Zubero, tačiau jos tėvas nedavė sutikimo ir išsiuntė dukrą atgal į vienuolyną. Dainoje aprašoma dviejų įsimylėjėlių *neviltis*.

Žodžiai

Maitia; nun zira?
Nik ez zaitut ikusten,
Ez berririk jakiten:
Nurat galdu zira?
Nurat galdu zira?
Ala kanbiatu da zure deseña?
Hitz eman zenereitan,
Ez behin, bai berritan,
Enia zinela.
Enia zinela.

Vertimas į lietuvių kalbą:

Mano mylimasis, kur tu esi?
Aš tavęs nematau
Aš net nežinau nieko apie tave,
Kur tu pasiklydai?
Kur tu pasiklydai?
O gal tavo troškimas pasikeitė?
Tu man davei žodį,
ne vieną, o du kartus,
kad esi mano.
Kad esi mano.

įsiklausykite ir palyginkite tai, kas jau buvo pristatyta, ir šias dainos interpretacijas:

Vaizdo įrašas

Errobi Kanta -Chorales du Pays Basque, 1999 :

<https://www.youtube.com/watch?v=uAcQj3XJXPk>

Orfeoi Gazte:

<https://youtu.be/J-L2K8dtfig?si=wv2m7nU6-XU69BcT>

Dulce Pontes and Kepa Junkera:

<https://youtu.be/9ZftzbpWI3s?si=Bz6ZaT3RITIRtqf4>

Ansamblio išdėstymas:

<https://youtu.be/dsm6WOfuuM?si=tTDMmaG7vcXMu2av>

Mūsų partnerė iš Latvijos, kompozitorė Laura Jēkabsone, specialiai šiam projektui aranžavo dainą, su nauja versija kviečiame susipažinti.

MAITIA NUN ZIRA

arranged by Laura Jekabsone

♩ = 40

Alto Recorder *mp*

Voice *p*

Piano *mp*

Mai - ti - a nun zi - ra? Nik
 O - hi - ku - a nū - zū E -

5

A. Rec.

Voice

Pno.

et - zū - tīt i - kus - ten, ez be - rri - rik ja - ki - ten, Nu -
 nū - zū kam - bi - a - tū, Biho - tzi - an be - hūn har - tū, E -

9

A. Rec.

Voice

Pno.

rat gal - dū - zi - ra? Nu - rat gal - dū - zi -
 ta zū mai - ta - tū E - ta zū mai - ta -

13

A. Rec.

Voice

f

ra? A - la kam-bi - a - tü da
tü Ai - ta je - los - kor ba - tek

Pno.

mf

17

A. Rec.

Voice

p

Zu - re de - sei - na Hitz e - man ze - ne - rei - tan Ez
di - zü ka - u - sa - tü: Zu - u - re i - kus - te - tik, Geh -

Pno.

p

21

A. Rec.

Voice

p

beh - in bai be - rri - tan E - ni - a zi - ne - la
ia - go min - tza - tze - tik Hark ni zü pri - ba - tü,

Pno.

Buva dūda Vilniuj

Lithuania

Sutartinė

I
Bu - vo dū - da Vil - niuj. Bu - vo dū - da Vil - niuj.

II
Gal bu - vo, gal ne - bu - vo. Gal bu - vo, gal ne - bu - vo.

III
Aš, dė - dyt, ne - ži - nau ir na - mie ne - bu - vau.

IV
Bu - vo, bu - vo, kaip ne - bu - vo, bu - vo, bu - vo, kaip ne - bu - vo.

Buvo dūda Vilniuj - lietuvių liaudies sutartinė. Tai polifoninis, daugiabalsis kūrinys, turintis specialų pavadinimą - sutartinė. Tai toks dainos tipas, kai vienu metu skamba skirtingos melodijos ir skirtingi žodžiai. Sutartinės yra lietuvių pasididžiavimas ir yra įtrauktos į UNESCO nematerialaus žmonijos kultūros paveldo sąrašą.

Dainos pavadinimas reiškia bendrinį žodžiu pavadintą pučiamąjį instrumentą, kuriuo anksčiau buvo grojama Vilniuje. Labai tikėtina, kad tai buvo dūdmaišis. Etnologai sutaria, kad ši daina galėjo atsirasti piemenavimo laikotarpiu, kai piemenys nuolat varžėsi išradingumu ir kūrė naujus tekstus bei "melodijas". Manoma, kad tokioje kūryboje būtų dalyvavę bet kokie vaikai, galbūt daugiau nei dvidešimt. Be to, yra daugybė šios dainos variantų, kuriuos galima dainuoti, groti muzikos instrumentais ir šokti.

Žodžiai

Buvo dūda Vilniuj.

Gal buvo, gal nebuvo.

Aš, dėdyt, nežinau ir namie nebuvo.

Buvo, buvo, kaip nebuvo.

Vaizdo įrašas

Šokis:

<https://www.youtube.com/watch?v=sAFJqEBUWY>

Jono Tamulionio aranžuotė chorui:

<https://www.youtube.com/watch?v=hTI6TBWTkFU>

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

Tradiciškai daina atliekama greitu tempu. Reikėtų atkreipti dėmesį į tikslią artikuliaciją.

Rekomenduojama pradėti nuo I melodijos, po to kas 4 taktus atlikti kitas. Papildomas variantas - dainuoti visas melodijas kartu arba sujungti dvi ar tris skirtingas vis kita tvarka. Taip galima dainą atlikti dalimis, kai kiekvienoje yra skirtingas melodijos derinių skaičius. Kitaip tariant, keturias melodines linijas galima panaudoti kūrybiškai! Labai rekomenduojama naudoti kūno perkusiją, derinant dainavimą su ritminiu akompanimentu.

Kitas pasiūlymas - dainuoti tarsi imituojant muzikos instrumentus (kiekviena dalis gali būti skirtingas instrumentas!), pavyzdžiui, galima imituoti trimito ar varpų skambesį arba net styginių kvartetą, jei vienu metu sujungiamos visos keturios melodijos. Rekomenduojama naudoti kūno perkusiją, derinant dainavimą su ritminiu akompanimentu.

Tai humoristinė daina. Ją dainininkai gali atlikti dialogo forma. Kiekviena dalis gali būti atliekama teatrališkai, vis kita nuotaika / charakteriu: užtikrintai (buvo dūda Vilniuj), abejojant (Gal buvo, gal nebuvo), atsiprašant (Aš, dėdyt, nežinau ir namie nebuvo), tvirtai (Buvo, buvo, kaip nebuvo). Teatrališki gestai / judesiai gali atlikimą padaryti ekspresyvu ir teatrališką.

Toliau pateiktoje "Buvo dūda Vilniuj" aranžuotėje atkreipkite dėmesį į bendrą harmoniją, kuri sukuria sujungus visas dalis.

BUVO DŪDA VILNIUJ

Sutartinė

♩ = 84

1
2
3
4
5
6
7
8

Bu - vo, bu - vo,
u - ta, u - ta,
Gal bu - vo, gal ir ne.
U - ta, u - ta, un - ty - ta.
Bu - vo dū - da Vil - niuj.
Un - ty - ta, u - ta, u - ta, un - ta - ta - ta, u - ta, u - ta.
Bim bam

Detailed description: This is the first system of a musical score for a Lithuanian sutartinė. It consists of eight staves. Staves 1-4 are vocal parts with lyrics. Staff 5 is a vocal part with lyrics. Staff 6 is a vocal part with lyrics. Staff 7 is a vocal part with lyrics. Staff 8 is a bass line with lyrics 'Bim bam'. The tempo is marked as quarter note = 84. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 2/4.

6

1
2
3
4
5
6
7
8

Bro - lyt, ne - ži - nau, aš na - mie ne - bu - vau.
kaip ne - bu - vo.
ū - ta - ta.

Detailed description: This is the second system of the musical score. It consists of eight staves. Staves 1-4 are vocal parts with lyrics. Staff 5 is a vocal part with lyrics. Staff 6 is a vocal part with lyrics. Staff 7 is a vocal part with lyrics. Staff 8 is a bass line with lyrics. The system begins with a measure rest marked with a '6' above it. The key signature and time signature remain the same as in the first system.

Papildoma informacija ir nuorodos

<https://etalpykla.lituanistika.lt/object/LT-LDB-0001:J.04~2000~1587149605813/J.04~2000~1587149605813.pdf>

<https://www.pakartot.lt/album/vilnius-kaip-ant-delno/buvo-duda-vilniuj4>

Dindaru Dandaru

Latvia

Din - da - ru dan - da - ru o - zo - li - ni din - da - ru dan - da - ru o - zo - li - ni

3
vi - si ta - vi za - ri - ni zī - lī - šu pil - ni vi - si ta - vi za - ri - ni zī - lī - šu pil - ni.

Dindaru dandaru yra latvių liaudies žaidimas.

Liaudies žaidimo aprašymas:

Žaidėjai sudaro ratą (sodą), vienas iš jų yra viduryje. Žaidėjai eina ratu, viduryje esantis stovi. Dainuojant "ložnā, ložnā", rato dainininkai sustoja ir pakelia sujungtas rankas. Viduryje esantis lenda pro pakeltas rankas, o kai vaikai dainuoja "lec aplinkui", jis šokinėja rato išorėje ant vienos kojos. Dainos pabaigoje jis pastumia tą, už kurio sustojo, į vidurį, o pats žengia į laisvą vietą. Jei ratelyje stovi daug dalyvių, viduryje gali būti keli šokėjai.

Žaidimo pavyzdys: <https://www.youtube.com/watch?v=1WYJZqvJfQY>
Daina: <https://www.youtube.com/watch?v=k1rEQGyMhEA&t=15s>

1. Dindaru dandaru ozolini
 2. Izgāju lasīt, apsamaldījos'ī
 3. Ai, Dieva dēliņi, vedat'ī cauri.
 4. Ložnā, ložnā lakstīgala.
 5. Caur zaru zariem, caur pazariem'ī.
 6. Lec apkārti tautu meita līdz tu savu sadabūs
 7. Kad tu savu sadabūsi, paliec pati vietīnā.
1. Dindaru Dandaru, ažuolas,
 2. Rinkau gilēs, bet pasiklydau.
 3. O, Dievo sūnūs, lydēkite mane.
 4. Šliaužk, šliaužk, šliaužk slavi
 5. Per šakas, per šakeles.
 6. Peršokęs žmonių mergaitę, tu rasi kelią.
 7. Kai gausi savo, ji liks ta pati.

Dindaru Dandaru (SSAA) Latvijos

Kompozitorēs Lauros Jēkabsonēs aranžuotē

Audio:

<https://www.youtube.com/watch?v=BZrM10mMpa4>

<https://open.spotify.com/track/3H6u2FVoMlmvKj8qbfaHda?si=7df262c642814ada>

Vaizdo jrašas

<https://www.youtube.com/watch?v=Cj0jbjJmn84>

Dindaru dandaru

Edition for school choirs
2023

Latvian folksong

Laura Jēkabsone

SI

SII *mf*
Eh - eh,___ eh - eh,___

AI *mf*
Eh - eh,___ eh - eh,___

AII *mp*
din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru

4

SI

SII
eh - eh,___ eh - eh,___

AI *mf*
eh - eh,___ eh - eh,___ Din - da - ru dan - da - ru o - zo - li - ņi

AII 4

7

SI

SII

AI
vi - si - ta - vi za - ri - ņi zī - lī - šu pil - ni Din - da - ru dan - da - ru o - zo - li - ņi vi - si - ta - vi za - ri - ņi zī - lī - šu pil - ni

AII 8

10

SI *mf*
eh - eh,___

SII
Eh - eh,___ eh - eh,___ eh - eh,___

AI
Eh - eh,___ eh - eh,___ eh - eh,___

AII 12

13

SI
eh - eh,___ Iz - gā - ju mek - lēt___ ap - sa - mal - dī - jo - si, iz - gā - ju mek - lēt___ ap - sa - mal - dī - jo - si

SII
eh - eh,___

AI
eh - eh,___ Oo, Oo,

AII

16

SI *cresc.* *f*
iz - gā - ju mek - lēt___ ap - sa - mal - dī - jo - si, iz - gā - ju mek - lēt___ ap - sa - mal - dī - jo - si eh - eh,___

SII *cresc.* *f*
iz - gā - ju mek - lēt___ ap - sa - mal - dī - jo - si, iz - gā - ju mek - lēt___ ap - sa - mal - dī - jo - si eh - eh,___

AI *cresc.* *f*
Oo, Oo, eh - eh,___

AII 16 *f*
eh - eh,___

19

SI *sup.p*
eh - eh, eh - eh, eh - eh,

SII *sup.p*
eh - eh, eh - eh, eh - eh,

AI *sup.p*
eh - eh, eh - eh, eh - eh,

AII *sup.p*
eh - eh, eh - eh, eh - eh,

22

SI *mp* *cresc.*
Ai, die-va dē-li-ņi ve-dat ma-ni cau ri, ai, die-va dē-li-ņi ve-dat ma-ni cau ri, ai, die-va dē-li-ņi ve-dat ma-ni cau ri,

SII *mp* *cresc.*
Eh, eh, eh,

AI *mp*
dīn da-ru dan da-ru dīn - da-ru dan da-ru

AII *mp* *cresc.*
Ai, die-va dē-li-ņi ve-dat ma-ni cau ri, ai, die-va dē-li-ņi ve-dat ma-ni cau ri, ai, die-va dē-li-ņi ve-dat ma-ni cau ri,

25

SI *mf* *cresc.*
ai, die-va dē-li-ņi ve-dat ma-ni cau-ri, lo - dā, lo - dā, laks-tī-ga-la, lo - dā, lo - dā, laks-tī-ga-la,

SII *mf* *cresc.*
eh lo - dā, lo - dā, lo - dā, lo - dā,

AI *4*
/ / /

AII *mf* *cresc.*
ai, die-va dē-li-ņi ve-dat ma-ni cau-ri, lo - dā, lo - dā, laks-tī-ga-la, lo - dā, lo - dā, laks-tī-ga-la,

37

SI
caur za - ru za - riem, caur pa - za - riem caur za - ru za - riem

SII
caur_ za - ru za - riem caur_ pa - za - riem_ caur_ za - ru za - riem

AI
caur_ za - ru za - riem caur_ pa - za - riem_ caur_ za - ru za - riem

AII
caur za - ru za - riem caur pa - za - riem caur za - ru za - riem

♩ = 100

40

SI
caur pa - za - riem caur pa - za - riem

SII
caur_ pa - za - riem_ caur_ pa - za - riem_

AI
caur_ pa - za - riem_ caur_ pa - za - riem_

AII
caur pa - za - riem caur pa - za - riem *mp* din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru

43

SI
mf eh - eh,___

SII
mf Eh - eh,___ eh - eh,___ eh - eh,___

AI
mf Eh - eh,___ eh - eh,___ eh - eh,___

AII
4

46

SI
eh - eh,___

SII
eh - eh,___
din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru

AI
eh - eh,___
din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru

AII
din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru

p cresc.

sub.p cresc.

sub.p cresc.

49

SI
din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru eh - eh,___

SII
din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru eh - eh,___

AI
din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru eh - eh,___

AII
din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru din - da - ru dan - da - ru eh - eh,___

mf f

mp mf f

mp mf f

mp mf f

52

SI
eh - eh,___ eh aah.

SII
eh - eh,___ eh aah.

AI
eh - eh,___ eh aah.

AII
eh - eh,___ eh aah.

mp mf mp

mp mf mp

mp mf mp

mp mf mp

Titity, tatatoj

Lithuania

Traditional

Ti - ti - ty, ta - ta - toj, kas ti gra - žiai triū - bi - jo? *

Ti - ti - ty, ta - ta - toj, kas ti gra - žiai triū - bi - jo?

Titity tatatoj priklauso specifinei liaudies dainų kategorijai - sutartinėms. Sutartinės (nuo žodžio sutarti - būti santarvėje) - tai polifoninės muzikos forma, kurioje vienu metu derinamos skirtingos melodijos ir žodžiai. Jas anksčiau tradiciškai atlieko Šiaurės Rytų Lietuvos dainininkės. Balsų melodijos yra paprastos, apimančios nuo dviejų iki penkių tonų, jas sudaro dvi ritmiškai ir melodiškai skirtingos melodijos, dažnai įterpiami nekaitomi žodžiai, pavyzdžiui, šioje sutartinėje "titity tatatoj".

Yra įvairių sutartinių atlikimo variantų, pavyzdžiui: jas atlieka du dainininkai, kartu dainuojantys abi melodijas; trys dainininkai griežtu kanonu; arba dvi dainininkų grupės, kai kiekvienos poros pagrindinis dainininkas dainuoja pirmąją dalį, o partneris - antrąją. Poetiniai tekstai apima daugybę temų, įskaitant darbą, kalendorines apeigas, vestuves, šeimą, karus, istoriją ir kasdienio gyvenimo akimirkas. Sutartinių dainavimą dažnai papildo šokio elementai, pridėdant daugiausia nesudėtingų ir saikingų judesių. Sutartinės yra iškilmingo pobūdžio, atliekamos tokiomis progomis kaip šventės ir susibūrimai. Jas paprastai dainuoja moterys, o vyrai atlieka instrumentines versijas ragais, ilgais mediniais trimitais ir skudučiais.

Sutartinės 2010 m. įtrauktos į Reprezentatyvųjį žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašą. *Titity tatatoj*, kaip ir būdinga sutartinėms, susideda iš dviejų simetriškų A/B dalių, kurios skamba vienu metu, nors ir turi kontrastingą intonacinę ir ritminę struktūrą.

A dalis

Ti - ti - ty, ta - ta - toj, kas ti gra - žiai triū - bi - jo? *

B dalis

Ti - ti - ty, ta - ta - toj, kas ti gra - žiai triū - bi - jo?

Titity tatatoj "melodiją" sudaro du tercijos intervalai. Tačiau antroji sutartinės dalis, kuri taip pat turi panašią struktūrą, paprastai yra sekunda aukštesnė, taip sukuriant aštrų disonansinį skambesį. Pažymėtina, kad liaudies tradicijos atlikime šis disonansas skamba patogiai ir nekonfliktiškai, beveik konsonantiškai. Toks minimaliai nutolusių tercijų sujungimas sekundos intervalu leidžia kurti įvairiausias variacijas.

Sutartinėje **Titity, tatatoj** tekstas grindžiamas klausimų ir atsakymų motyvais.

Žodžiai:

Titity, tatatoj, kas ti gražiai triūbijo?

Titity, tatatoj, mūsų brolaliai triūbijo

Titity, tatatoj, su kokiomis triūbelėm?

Titity, tatatoj, su varinėm triūbelėm.

Vaizdo įrašas

Titity tatatoj

<https://www.youtube.com/watch?v=rilQaoKp7qM>

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

Daina atliekama *a capella*, dainininkai suskirstyti į dvi arba tris grupes. Grupės pradeda dainuoti paeiliui (kitos grupės pradžia natose pažymėta žvaigždute *). Kai sutartinę dainuoja trys grupės (trejinė sutartinė), vienu metu dainuoja tik dvi grupės, viena grupė praleidžia keturis taktus ir tada prisijungia dainuoti kito posmo. Kadangi sutartinėje daug aštrių sąskambių, labai svarbus intonacinis ir ritminis tikslumas, todėl ritmas dažnai atliekamas aštriai. Sutartinės pabaigą žymi šūksnis, kurį atlieka pirmoji grupė, užbaigusi prasmingą tekstą. Ir tai yra sutartinės pabaiga.

Rekomenduojame sutartinę dainuoti kelis kartus, įsiklausant į sąskambius ir ritmo derinius. Lietuviai siekia meditatyvaus dainavimo. Todėl Sutartinę atlikite kelis kartus, kol pajusite, kad negalvojate apie dainavimą.

Dainą galima papildyti kūno perkusija arba sukurti nesudėtingą choreografiją. Pavyzdžiui, dainininkai, pradėdami giedoti naują posmą, išeina į priekį arba apsisuka. Leiskite mokiniams patiems kurti judesius.

Sutartinės galima aranžuoti įvairiais būdais: dainuojant tik melodiją ir pridėdant akompanimentą; pridėdant trečią balsą; pakaitomis dainuojant vienu ir dviem balsais. Sutartinės labai atviros įvairiems kūrybiniais ieškojimams. Kiekvienas choro vadovas gali sukurti savo aranžuotę. Idėjų, kaip tai būtų galima padaryti, rasite žemiau pateiktose nuorodose.

Papildoma informacija apie Sutartines

Vaizdo įrašas

Apie Sutartines:

https://www.youtube.com/watch?v=Wij_cgVGOxw

Sutartinės, UNESCO :

<https://ich.unesco.org/en/RL/sutartins-lithuanian-multipart-songs-00433>

Mokiniai atlieka sutartinę:

<https://www.youtube.com/watch?v=zeEnhIRteiA>

https://www.youtube.com/watch?v=l4IPmaq_FA8

Elektroninė sutartinės versija:

<https://www.youtube.com/watch?v=yNd5IEWQxIs>

Sutartinė FolkRock stiliumi:

<https://www.youtube.com/watch?v=4jR2AlyOcul>

<https://www.youtube.com/watch?v=Azj-kUOol3A>

Sutartinė skudučiais:

<https://www.youtube.com/watch?v=S--UCm44hnc>

Užaugo liepa – aranžuota sutartinė

<https://www.youtube.com/watch?v=2ozNpnAyJ08>

Mūsų partnerė iš Latvijos, kompozitorė Laura Jēkabsone specialiai šiam projektui aranžavo šią sutartinę. Visą išdėstymą rasite čia

https://in-voice.schools.ac.cy/wp-content/uploads/2024/04/Titivity-tatatoj_SATBsolo_full_score.pdf

Titity, tatatoj

Lithuanian folksong arr. L.Jekabsone

$\text{♩} = 90$

A

Solo1 *mf*
 1. Ti - ti - ty, ta - ta - toj, kas ti gra-žiai triū - bi - jo? Ti - ti - ty, ta - ta - toj,

Solo2 *mf*
 1. Ti - ti - ty, ta - ta - toj,

7

Solo1
 kas ti gra-žiai triū - bi - jo? Ti - ti - ty, ta - ta - toj, kas ti gra-žiai triū - bi - jo?

Solo2
 kas ti gra-žiai triū - bi - jo? Ti - ti - ty, ta - ta - toj, kas ti gra-žiai triū - bi - jo?

B

13

Solo1
 2. Ti - ti - ty, ta - ta - toj, mū - su bro-liai triū - bi - jo? Ti - ti - ty, ta - ta - toj,

Solo2
 Ti - ti - ty, ta - ta - toj, kas ti gra-žiai triū - bi - jo? 2. Ti - ti - ty, ta - ta - toj,

S *P*
 Mm, Mm,

A *P*
 Mm, Mm,

T *P*
 Mm, Mm,

B *P*
 Mm, Mm,

Kypriaki Serenata

Cyprus

Muzika Christos Stavrinides

Žodžiai – Kipro liaudies dainos

Kipro serenados [Cypriot Serenade] pagrindinė idėja paremta ilgamete tradicija, kai įsimylėjęs vyras trokšta ir kviečia savo mylimą moterį pasirodyti prie lango, kad tik pamatytų jos veidą. Atitinkamai pagrindinė tema simbolizuoja nekantrumą ir saldų nerimą, kuris lydi per visą kūrinį kaip esminė „žinutė“, o kartu su ja skamba dvi tradicinės Kipro dainos - Triantafillia (Rožių krūmas, 1 posmas) ir Psintri Vasiltzia (Alavinis bazilikas, 2 posmas). Abi šios dainos Kipro kultūroje simbolizuoja meilę, ilgesį ir nostalgiją, o atliekant posmus jos lyriškai ir muzikaliai įsiterpia ir užbaigia pagrindinę Serenatos temą ir visą kūrinį. Ir visa tai, taip vadinama Kipro škaplierinė (girdima studijinėje dainos versijoje), liudija slaptą, nemarų ritualą.

Įrašymas ir vaizdo įrašai:

<https://youtu.be/BY8qV8LRXAY?feature=shared>

<https://youtu.be/haZe9m3rNDc?feature=shared>

Žodžiai:

Transliteration

vertimas į lietuvių kalbą

Έφκα καλή μου στο
παραθύρι

Efka kali mou sto parathyri

Ateik prie lango, mano meile

να μου δροσίσεις καρκιάν
τζιαι σσιή λη

na mou drosis karkian tzie
shili

kad numalšintum mano širdį ir
lūpas

Κότσινή τριανταφυλιά μου
α να σε δω

Kotshini triantafillia mou a na
se do

Mano raudonasis rožių krūme,
ateik ir leisk man tave
pamatyti

έφκα γρουσή φέξε στην
καρ κιά μου μια μαθκιά
σου μόν'

efka grousi tzie fexe stin
karkia mia mathkia sou mon'

Ateik ir nušviesk mano širdį
vos vienu tavo žvilgsniu

έφκα π'έξω στο στενόν
σου για να μου δώσ'η
μυρωθκιά σου φως μου

efka p'exo sto stennon sou gia
na mou dos'i mirothkia sou
fos mou

Išeik į alėją ir leisk man
užuosti tavo siųstą šviesą
Ateik prie stiklinio lango

έφκα στο παραθύριν κόρη
το γυάλενον

efka sto parathiri kori to
gialenon

ir leisk man pamatyti tavo
šviesų veidą

να δω το πρόσωπό σου το
σιμιδάλενον

na do to prosopo sou to
simigdalenon

mano brangioji, šviesk man
kaip mėnulis

καλή μου να έφεξεις
φεγγάρι για να μου
σκορπίσεις το φως σου

kali mou na fexis feggari gia
na mou skorpisis to fos sou ah

ir išgydyk mano skausmingą
ilgesį

να μου γιάνεις τον καημό

na mou gianis ton kaimo

Išklausykite tarimą: <https://youtu.be/j-9xQ4YlktA>

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai:

Kūno perkusijos dalis gali būti atliekama dviem būdais:

1. Geriausia - suskirsčius chorą / ansamblį į dvi grupes - P1 ir P2.
2. Arba P1 ir P2 galima priskirti dviem choro nariams.

Plojimą ir trepsėjimą turi atlikti visas choras. Pagal pirmąjį scenarijų P1 ir P2 atlieka choras. Tais keliais atvejais, kai spragsėjimas ir plojimas pirštų galiukais randami tame pačiame takte, pirmenybė turėtų būti teikiama spragsėjimui.

P1: Viršutinė eilutė - spragtelėjimai, apatinė eilutė - plojimas pirštų galiukais.

Švilpukas: Švilpuko tembras turėtų priminti Kipro skorpiono švilpiko (Θουπί/Thoupi) šauksmą, girdimą studijinėje kūrinio versijoje. Jį turi atlikti vienas dalyvis.

Cypriot Serenata

Composition: Christos Stavrinides

INTRO

A ♩ = 105

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It begins with an 'INTRO' section marked 'A' with a tempo of 105. The vocal parts (Soprano, Mezzo-Soprano, Alto, and Contra-Alto) are initially silent. The Alto part begins with the lyrics 'Ef ka_ka li mou_ sto pa_ra_'. The instrumental parts include Whistle, P1 (Laps w/Fingers snaps), P2 (Chest), ALL (Hand Claps), and ALL (Stamp). The score then continues with a new section starting at measure 8, where the vocal parts enter with the lyrics 'thi ri_ na mou_ dro si sis_ kar kian_ tzie_ shi li_'. The Alto part has a dynamic marking of 'mp'. The instrumental parts continue with their respective patterns.

Soprano

Mezzo-Soprano

Alto *mp*

Contra-Alto

Whistle

P1 - Laps w/Fingers snaps

P2 - Chest

ALL - Hand Claps

ALL - Stamp

8

S.

M-S.

A.

thi ri_ na mou_ dro si sis_ kar kian_ tzie_ shi li_

mp

C.

gia na mou_ dro si seis_ tzie ka rkian tzie shi li_ ah

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

© C.Stavrinides 2018

D VERSE 2 - PSINTRI VASILITZIA

36

S. *mp*
 ef ka sto pa ra

M-S. *mf*
 ka sto pa ra thi ri_ ko ri to gia le non ef ka sto pa ra

A. *mf*
 ef ka ka li mou sto pa ra_ thi ri *mp* na mou dro

C. *mf*
 gia na mou dro

D

Wh. *f*

P1 *f*

P2 *f*

Cl.

St.

41

S. thi ri_ ko ri to gia le non

M-S. thi ri_ ko ri to gia le non nq do to pro so

A. si sis kar kian tzie_ shi li ah ef ka feg -

C. si sis tzie kar kian tzie shi li ah ef ka feg -

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

4

C BRIDGE 1 $\text{♩} = 110$ *accel.*

S. *p* sto pa ra thi ri *p*

M-S. li na mou dro si sis ta *mf*

A. ef ka ka li mou *mp* pa ra thi ri gia na mou dro

C. sto pa ra thi ri

Wh. *accel.* $\text{♩} = 110$

P1 *pp*

P2

Cl.

St.

C $\text{♩} = 140$ *mp* *p* *ff*

S. sto pa ra thi ri *mf*

M-S. shi li Ef

A. si sis kar kian tzie shi li

C. na mou dro si sis

Wh. $\text{♩} = 140$

P1

P2 *p*

Cl.

St.

22

S. mi ro thkia sou fos do s'i mi ro thkia mou gia ni

M-S. mi ro thkia sou fos mou na mou gia ni

A. mi ro thkia sou do s'i mi ro thkia sou na mou gia ni

C. mi ro thkia sou do s'i mi ro thkia sou na mou gia ni

Wh. P1 P2 Cl. St.

26

S. ton ka imo

M-S. ton ka im'ef ka ka

A. ton ka imo ah

C. ton ka imo

Wh. P1 P2 Cl. St.

2

B VERSE 1 - TRIANTAFILLIA 1

13

S. *mp* mia math kia sou_

M-S. Ko_ tshi_ ni tria nta_ fi_ lia mou a_ na se do

A. *p* ef ka_ grou si fe xe stin kar kia mou a_ ma_ thkia

C. ef ka_ grou si tzie fe xe stin kar kia mia math kia sou_ mon'

B

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

18

S. ef_ ka_ p'e xo sto_ ste_ non sou_ gia_ na mou do s'i

M-S. ef_ ka_ p'e xo sto_ ste_ non gia_ na mou do s'i

A. *p* ef ka_ mes sto ste_ non sou_ gia_ na mou do s'i

C. ef ka_ mes sto ste_ non sou_ gia_ na mou do s'i

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

45

S. na do to pro so

M-S. po sou to si mig da le non na do to pro so

A. ga ri mou sto pa ra thi ri gia na me dro

C. ga ri mou sto pa ra thi ri gia na me dro

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

49

S. po sou to si mig da le

M-S. po sou to si mig da le

A. si sis grou si mou mon'

C. si sis grou si mou mon'

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

82

S. na mou dro si sis kar kian tzie shi li mon'

M-S.

A. na mou dro si sis kar kian tzie shi li mon'

C.

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

86 **H** TRIANTAFILLIA 2

S. ef ka ka li mou pas sto pa ra thi ri gia na mou dro

M-S. Ko tshi ni tria nta fyl lia mou

mf

A. ef ka ka li mou pas sto pa ra thi ri gia na mou dro

C. Ko tshi ni tria nta fyl lia mou

H

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

10

75

S. li mou pas to pa ra thi ri ah

M-S.

A. li mou sto pa ra thi ri

C. li mou pas to pa ra thi ri

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

78 **G** INTERLUDE

S. ef ka ka li mou pas sto pa ra thi ri gia

M-S.

A. gia

C.

G

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

68

S. po sou pas to pa ra thi ri na do to pro so

M-S. po sou to si mig da le non na do to pro so

A. li mou pas to pa ra thi ri na mou dro

C. li mou pas to pa ra thi ri gia na mou dro

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

72

S. po sou to si mig da le n'ef ka ka

M-S. po sou to si mig da le non

A. si sis tin kar kian mon' ef ka ka

C. si sis tin kar kian mon' ef ka ka

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

F VERSE 3 - PSINTRI VASILITZIA

59

S. ef ka ka li mou pas to pa ra thi ri gia na mou dro

M-S. ka sto pa ra thi ri_ ko ri to gia le non ef ka sto pa ra

A. ef ka ka li mou sto pa ra_ thi ri *mp* na mou dro

C. gia na mou dro

F

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

64

S. si sis tzie kar kian tzie shi li na do to pro so

M-S. thy ri_ ko ri to gia le non na do to pro so

A. si sis kar kian tzie_ shi li ef ka ka *mf*

C. si sis tzie kar kian tzie_ shi li ah ef ka ka

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

51 **E** BRIDGE 2 *mp*

S. non gia na mou dro si sis tzie

M-S. non

A. ef ka ka li mou sto pa ra thi ri gia na mou dro si sis

C. ef ka ka li mou pas to pa ra thi ri gia na mou dro si sis tzie

Wh. P1 P2 Cl. St.

57

S. kar kian tzie shi li ah *mf*

M-S. Ef

A. kar kian tziai shi li ah

C. kar kian tzie shi li

Wh. P1 P2 Cl. St.

109

S. li mou sto pa ra thi ri

M-S.

A. li mou sto pa ra thi ri

C. li mou pas sto pa ra thi ri gia

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

112 FINALE

S. na mou gia nis ton ka i

M-S. na mou gia nis ton ka i

A. na mou gia nis ton ka i

C. na mou gia nis ton ka i

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

101 **VASILITZIA FILLOUDIN**

S. to pro so po sou to si mig da le non e

M-S. do to pro so po sou to si mig da le non na

A. to pro so po sou to si mig da le non e

C. do to pro so po sou to si mig da le non mo non na

Wh. P1 P2 Cl. St.

105

S. se pe ri me no feg ga ri mou ef ka ka

M-S. do to pro so po pou m'a na sti se

A. se pe ri me no feg ga ri mou ef ka ka

C. do to pro so po sou to si mig da le n'ef ka ka

Wh. P1 P2 Cl. St.

91

S. si sis kar kian tzie shi li ah ef ka ka

M-S. a

A. si sis kar kian tzie shi li ah ef ka ka

C. a

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

95

S. li mou na fe xis feg ga ri gia na mou skor pi sis to fos sou ah

M-S. ef ka p'e xo sto ste no na

A. li mou na fe xis feg ga ri gia na mou skor pi sis to fos sou ah

C. ef ka p'e xo sto ste no na

Wh.

P1

P2

Cl.

St.

♩ = 10

15

116 **molto rall.**

S. m'ef ka ka li mou sto pa ra thi ri

M-S. m'ef ka ka li mou sto pa ra thi ri

A. m'ef ka ka li mou sto pa ra thi ri

C. m'ef ka ka li mou pas sto pa ra thi ri

molto rall.

Wh.

P1

P2

Cl.

St. *f*

© Ch. Stavrinides 2018

Siúil, a Rúin

Ireland

I wish I was on yon-der-hill, it's there I'd sit and cry my fill, 'til ev'-ry tear would

6
turn a-mill, is go dtéigh tú amhuir-nín slán. Siúil, siúil, siúil a-rúin, siúil go sio-cair a-gus

12
siúil go ciúin, siúil go dhin-do-ras a-gus éi-ligh liom, is go dtéigh tú amhuir-nín slán.

Siúil, a Rúin (Walk, Darling) - tai tradicinė airiška daina, kurios žodžiai yra airių ir anglų kalbomis. Daina atliekama iš jaunos moters, kurios mylimasis priverstas bėgti iš Airijos, perspektyvos. Nuorodos į "karalių Jokūbą" ir "laukines žąsis" datuojamos tam laimečiui, kai pagal 1691 m. Limeriko sutartį, pasibaigus Vilhelminų karui Airijoje, išvyko Airijos jakobitų kariuomenė.

Egzistuoja daug šios dainos variantų, įskaitant "Siúil, a Ghrá" ("Eik, meile") ir "Johnny has gone for a soldier" ("Džonis išėjo būti kareiviu") - amerikietišką variantą, sukurtą Revoliucinio karo metais.

Airių grupės "Clannad" tradicinės interpretacijos įrašą galite rasti pateiktoje nuorodoje: https://www.youtube.com/watch?v=ogdxae_2uj4.

Additional Resources for "Siúil a Rúin"

Text (traditional)

Siúil a Rúin (Walk, darling)

I wish I was on yonder hill

It's there I'd sit and cry my fill

And every tear would turn a mill

Is go dtéigh tú, a mhuirín slán.

(And you, darling, would be safe)

Siúil, siúil, siúil a rúin

(Walk, walk, walk, darling)

Siúil go socair agus siúil go ciúin

(Walk safely and walk quietly)

Siúil go ghin doras agus éiligh liom

(Walk through the door and fly away with me

Is go dtéigh tu, a mhuirín slán

(And you, darling, will be safe).

His hair was black, his eyes were blue

His arm was stout, his word was true

Tekstas (tradicinis)

Siúil a Rúin (Pasivaikščiok, brangusis)

Norėčiau būti ant tos kalvos

Ten sėdėčiau ir verkėčiau

Ir kiekviena ašara suktųsi kaip malūnas

Is go dtéigh tú, a mhuirín slán.

(Ir tu, brangusis, būtum saugus)

Siúil, siúil, siúil a rúin

(Eik, eik, eik, eik, mieloji)

Siúil go socair agus siúil go ciúin

(Eik saugiai ir eik ramiai)

Siúil go ghin doras agus éiligh liom

(Eik pro duris ir išskrisk su manimi

Is go dtéigh tu, a mhuirín slán

(Ir tu, mieloji, būsi saugi).

Jo plaukai buvo juodi, akys mėlynos

Jo ranka buvo tvirta, jo žodis teisingas

I wish in my heart I was with you
Is go dtéigh tu, a mhuirnín, slán.

I'll sell my rack, I'll sell my reel
I'll sell my only spinning wheel
To buy my love a sword of steel
Is go dtéigh tu, a mhuirnín, slán.

But when King James was forced to flee
The wild geese spread their wings to sea
And bore my love away from me
Is go dtéigh tu, a mhuirnín, slán.

I wish the king would return to reign
And bring my true love back again
I wish, I wish, I wish in vain
Is go dtéigh tu, a mhuirnín, slán.

I'll dye my petticoat, I'll dye it red
And round the world I'll beg my bread
To find my love alive or dead
Is go dtéigh tu, a mhuirnín, slán.
And now my love has gone to France
To seek his fortune to advance
If he'll ever return, it's only a chance
Is go dtéigh tu, a mhuirnín, slán.

Aš širdyje norėčiau būti su tavimi
Is go dtéigh tu, a mhuirnín, slán.

Aš parduosiu savo lentynėlę, aš parduosiu
savo ritę
Parduosiu savo vienintelį verpimo ratelį
Kad nupirkčiau savo meilei plieninį kardą
Is go dtéigh tu, a mhuirnín, slán.

Bet kai karalius Jokūbas buvo priverstas
bėgti
Laukinės žąsys išskleidė sparnus į jūrą
Ir nunešė mano meilę nuo manęs
Is go dtéigh tu, a mhuirnín, slán.

Norėčiau, kad karalius grįžtų karaliauti
Ir sugrąžintų mano tikrąją meilę
Noriu, noriu, noriu, noriu veltui
Is go dtéigh tu, a mhuirnín, slán.

Aš nudažysiu savo apatinį sijoną, nudažysiu
jį raudonai
Ir aplink pasaulį duonos prašysiu
Kad rasčiau savo meilę gyvą ar mirusį
Is go dtéigh tu, a mhuirnín, slán.
Dabar mano meilė išvyko į Prancūziją
leškoti savo laimės, kad pasistūmėtų į priekį
Jei jis kada nors sugrįš, tai bus šansas
Is go dtéigh tu, a mhuirnín, slán.

Siúil a Rúin specialiai šiam projektui aranžavo mūsų partnerė iš Latvijos, kompozitorė **Laura Jēkabsonė**. Visą išdėstymą rasite čia : https://in-voice.schools.ac.cy/wp-content/uploads/2024/04/Siula_nun_ruin_full_score.pdf

Siúil a Rúin

SSA

traditional Irish song, arranged by Laura Jekabsone

♩ = 90

S
A

p
Aah

Piano

p

Detailed description: This system contains the first two measures of the piece. The vocal line (Soprano/Alto) begins with a rest, followed by a melodic phrase starting on a half note G4, moving to F4, E4, and D4, with a slur and a *p* dynamic marking. The piano accompaniment starts with a half note G3, followed by a series of eighth notes in the right hand and a bass line in the left hand. The piano part is marked *p*.

♩ = 90

S
A

aah

mp
aah

Pno.

mp

Detailed description: This system contains measures 3 and 4. The vocal line has a rest in measure 3, then a melodic phrase starting on a half note G4, moving to F4, E4, and D4, with a slur and a *mp* dynamic marking. The piano accompaniment continues with eighth notes in the right hand and a bass line in the left hand. The piano part is marked *mp*.

S
A

cresc.

mf solo

1. I wish I was on
hair his black, his

Pno.

mp

Detailed description: This system contains measures 5 and 6. The vocal line has a rest in measure 5, then a melodic phrase starting on a half note G4, moving to F4, E4, and D4, with a slur and a *cresc.* dynamic marking. In measure 6, the vocal line has a rest, followed by a melodic phrase starting on a half note G4, moving to F4, E4, and D4, with a slur and a *mf solo* dynamic marking. The piano accompaniment continues with eighth notes in the right hand and a bass line in the left hand. The piano part is marked *mp*.

Kadangi ši daina - tai makroniška daina, kurioje, kaip ir daugelyje senųjų airių dainų, susipina dvi kalbos - airių (gėlų) ir anglų, daina turi mažiausiai du prasmės sluoksnius: pirma, tai liūdesys, kurį pasakotojas jaučia dėl savo mylimojo, išvykusio į karą; antra, tai liūdesys, kurį tuo metu jautė daugelis Airijos žmonių, nes jų didvyriai ir lyderiai buvo tremtyje, kai visą salą valdė britai. Žodžius "Siúil a Rúin" galima išversti kaip "Pasivaikščiok, mano meile". Šios dainos tekstas ir minorinė tonacija perteikia liūdesį, o tempas yra andante.

Metodiniai ir atlikimo pasiūlymai

Galimos repeticijų idėjos prieš pradėdant mokytis choro partijų arba mokantis jų

1. Perskaitykite dainos tekstą anglų kalba ir aptarkite pasakojamą istoriją. Ką galime pasakyti apie apdainuojamų žmonių galią ir privilegijas (arba galios ir privilegijų trūkumą)? Aptarkite, kaip kai kuriose eilutėse keičiasi ir (arba) stiprėja emocijos. Sukurkite keletą judesių, kad parodytumėte šiuos pokyčius.
2. Pasipraktikuokite atlikti dainos ritmą (skaitydami arba klausydami), ypač daug dėmesio skirdami "taškuotiems ritmams" ir "škotiškam spragsėjimui". Grupėse sukurkite trumpus kūrinis su kūno perkusija, naudodami šiuos ir kai kuriuos kitus dainos ritmo darinius.
3. Skaitykite ir klausykitės teksto airių (galų) kalba. Pasipraktikuokite tarti žodžius vaikščiodami po repeticijų kambario erdvę.
4. Klausykitės kompozitorės Lauros Jėkabsonės parengto MP3 failo nežiūrėdami į partitūrą. Akompanimentas skamba skaitmeniniu fortepijonu, o choro partijos girdimos ksilofonu. Pamėginkite išsiaiškinti, kurios dalys yra: a) įžanga / interliudas / koda; b) posmas (-ai); c) priedainis arba choras. Nuspręskite, kokie judesiai geriausiai tinka kiekvienai daliai, o paskui dar kartą išklausykite visą kūrinį kiekvienoje dalyje atitinkamai keisdami judesius. Po kelių klausymo kartų visi galės dainuoti priedainį, kaskart jam prasidedant skambančiu "oo".
5. Šio kūrinio tonacija dažniausiai yra "la", eolinėje (natūralusis minoras) dermėje. Tačiau kompozitorius prideda įžangą ir postliudiją, kuriose taip pat siūloma "do", arba joninė (natūralioji didžioji) dermė. Tai suteikia kūriniumi šiek tiek paslaptingo, ypač su G-dur akordu pabaigoje, ir įprasmina dvi teksto kalbas bei kelias jo prasmes. Pasipraktikuokite dainuoti abi šias dermes. Paskui atlikite melodiją kaip dviejų balsų, o paskui - trijų balsų kanoną (kiekviena dalis pradėdama dviem natomis vėliau po prieš tai buvusios dalies). Taip pat galite praktikuoti abi dermes parodyti priešpriešiniu judesiu (dvi dalys). Norėdami dirbti kūrybiškiau, mokiniai galėtų individualiai arba bendradarbiaudami sukurti trumpą trijų dalių formos vokalizę, kurioje būtų sujungtos abi dermės.
6. Užuoat mokėsi kūrinį nuo pradžios iki galo, galbūt norėsite pradėti nuo vienbalsės melodijos (antrojo posmo), o paskui palaipsniui pereiti prie dviejų ir trijų balsų. Per pirmąsias repeticijas visi balsai galėtų prisijungti prie dainininkų solistų, kad visi galėtų pasakoti istoriją.
7. Kai kūrinys bus išmoktas ir įsimintas, apsvastykite galimybę įtraukti kai kuriuos 1 punkte išbandytus judesius. Ypač apsvastykite galimybę pridėti keletą judesių pradėdant priedainį žodžiu "Siúil" ("Eiti").

Atlikimo pastabos

Solo partiją gali dainuoti pavieniai asmenys arba nedidelė grupė.

Šią SSA dainos aranžuotę taip pat galima pritaikyti kaip tradicinės dainos atlikimą vienu balsu su fortepijono akompanimentu arba kaip vienbalsį posmą ir dvibalsį priedainį.

Naudodamiesi technologijomis, choro grupės nariai galėtų eksperimentuoti, sukurti ir įrašyti nuotaikingą kūrinį, kuris būtų derinamas su gyvai skambančiu fortepijonu kūrinio pradžioje ir pabaigoje arba kaip išplėta įžanga.

Three Refrains by the Composer Laura Jēkabsons

Latvia

Refrain nr. 1 “Cekulaina zīle dziedā” [The Crested Tit Sings]

Refrain nr.1

*Latvian folksong “Cekulaina zīle dziedā”

methodology by Laura Jekabsone

*track1

E, a - i - ja - i ja e, a - i - ja - i - ja.

Add a *drone note "c"

*drone - a continuous humming sound.

*track2

E, a - i - ja - i ja e, a - i - ja - i - ja.

*Add a drone note "g"

*track3

E, a - i - ja - i ja e, a - i - ja - i - ja.

*Add both drone notes "c" un "g" together

*track4

E, a - i - ja - i ja e, a - i - ja - i - ja.

@Latvian Voices

Refrenas - trumpa dainos ar eilėraščio dalis, kuri kartojama tarp posmų. Latvių liaudies dainose yra daug priedainių pavyzdžių. Šis konkretus yra iš dainos "Cekulaina zīle dzieda". Priedainio tekstas yra vokalizė arba raidės be ypatingos reikšmės.

2

*Be creative and chose your own harmony using more than 2 sounds at the same time. For the inspiration start with these 4 examples.

*Add some rhythm.

Refrain 1:

<https://youtu.be/db-P6uqdvWY>

Vaizdo įrašas

Latvijos dūdų ir būgnų muzikos grupė "Auļi":

<https://www.youtube.com/watch?v=31zNXIQ54yg>

Rekomenduojama metodika

- Pirmiausia išmokite melodiją klausydamiesi įrašo [1 takelis].
- Suskirstykite dainininkus į dvi grupes: viena grupė tęsia dūdmaišio garsą "c", o kita dainuoja melodiją. Išklausykite garso įrašą [2 takelis].
- Padalykite dainininkus į dvi grupes, viena grupė dainuos tęsiamą garsą "G", o kita - melodiją. Išklausykite garso įrašą [3 takelis].
- Padalykite dainininkus į tris grupes: viena grupė dainuoja tęsiamą garsą "G", kita - tęsiamą garsą "C", trečia grupė dainuoja melodiją. Išklausykite garso įrašą [4 takelis].
- Išbandykite įvairias harmonijas [5 takelis; 6 takelis; 7 takelis; 8 takelis]. Sukurkite savo!
- Pridėkite ritmą [9 takelis].
- Kai dainininkai įvaldys visus harmonijos variantus, jie gali improvizuoti ir kurti iš anksto numatytus perėjimus iš vienos harmonijos į kitą.

Refrain nr.2

*Latvian folksong *Kālabadi galdiņami*

Laura Jēkabsone

Track_1

Trā-di rī - di, ram tai rī - di, ram tai rī - di ra-la-lā! Trā-di rī - di, ram tai rī - di, ram tai rī - di ra-la-lā!

* Add a drone note "c"

Track_2

Trā-di rī - di, ram tai rī - di, ram tai rī - di ra-la-lā! Trā-di rī - di, ram tai rī - di, ram tai rī - di ra-la-lā!

*Add a drone note "f"

Track_3

Trā-di rī - di, ram tai rī - di, ram tai rī - di ra-la-lā! Trā-di rī - di, ram tai rī - di, ram tai rī - di ra-la-lā!

* Add a drone note "c" and "f"

Track_4

Trā-di rī - di, ram tai rī - di, ram tai rī - di ra-la-lā! Trā-di rī - di, ram tai rī - di, ram tai rī - di ra-la-lā!

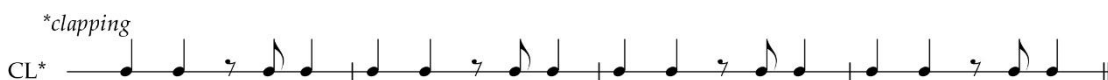
@Latvian Voices

2

*Be creative and chose your own drones.
For the inspiration start with 4 examples

Track_9

Refrain 2:

<https://youtu.be/PCeURh3Dzvo>

Vaizdo įrašas

Emīls Dārziņš mišrus choras dainuoja "Kālabadi galdiņam", aranžuotą J. Ustinskovs:

<https://www.youtube.com/watch?v=mKhUpnA9IL4>

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai

- Pirmiausia išmokite melodiją klausydamiesi įrašo [1 takelis].
- Suskirstykite dainininkus į dvi grupes: viena grupė tęsia dūdmaišio garsą "c", o kita dainuoja melodiją. Išklauskite garso įrašą [2 takelis].
- Padalykite dainininkus į dvi grupes, viena grupė dainuos tęsiamą garsą "G", o kita - melodiją. Išklauskite garso įrašą [3 takelis].
- Padalykite dainininkus į tris grupes: viena grupė dainuoja tęsiamą garsą "G", kita - tęsiamą garsą "C", trečia grupė dainuoja melodiją. Išklauskite garso įrašą [4 takelis].
- Išbandykite įvairias harmonijas [5 takelis; 6 takelis; 7 takelis; 8 takelis]. Sukurkite savo!
- Pridėkite ritmą [9 takelis].
- Kai dainininkai įvaldys visus harmonijos variantus, jie gali improvizuoti ir kurti iš anksto numatytus perėjimus iš vienos harmonijos į kitą.

Refrain nr. 3 "Rotā"

Žodį "rotā" galima išversti kaip "puošti". Tai liaudies dainose apie saulę ir vasaros saulėgrįžą dainuojamo priedainio tekstas.

A

Ro - - - tā, ro - - - tā

Ro - tā, ro - tā ro - tā, ro - tā

Ro - tā, ro - tā ro - tā, ro - tā

Ro - tā, ro - tā ro - tā, ro - tā

din-di-gi din-di-gi din-di-gi din-di-gi din-di-gi din

ka - ka - ka - ka - ka_ ka - ka - ka - ka - ka - ka_ ka

B

Mmm_____

C

Ē - ē - ē, ē - ē - ē

Ē - ē - ē, ē - ē - ē

Ē - ē, ē - ē

ē - - - ē - ē,

ē - - - ē - ē

ē - - - ē

Metodiniai ir veiklos pasiūlymai

- Išmokite visas 13 temų iš natų ir garso įrašų.
- Tegul dainininkai pasirenka po vieną motyvą iš A grupės ir dainuoja kartu, tuo pačiu tempu, kiekvienas dainuodamas savo pasirinktą motyvą.
- Tegul dainininkai pasirenka po vieną motyvą iš B grupės ir dainuoja kartu, tuo pačiu tempu, kiekvienas dainuodamas savo pasirinktą motyvą.
- B dalyje dauguma grupės narių dainuoja iš anksto sutartą motyvą, tuo tarpu 3-5 žmonės, priklausomai nuo grupės dydžio, improvizuoja.
- Dirigentas paruošia korteles su raidėmis A, B, C arba sutaria su dainininkais apie konkretų ženklą kiekvienai dainos daliai. Pasirinkite tempą ir dainuokite pagal dirigento parinktą dalių eiliškumą. B dalis gali būti rubato.
- Kitas šios užduoties lygis - kai dainininkai patys sugalvoja motyvus.

Mokinių balso stiprinimas choro klasėje naudojant "BandLab" programą

Kūrybinio proceso, kurio mokiniai laikėsi kurdami muzikinius kūrinius naudodami "BandLab" programėlę, paradigma. Mokinių muzikinę kūrybą įkvėpė choro aplinkoje / klasėje atliekamos dainos, kurios įtrauktos į šio projekto elektroninę knygą.

Taigi čia pateikiami keli metodiniai pasiūlymai:

1. Mokytojas / choro vadovas moko mokinius dainos (atitinkamai žiūrėkite metodinius ir atlikimo dainų pasiūlymus).
2. Mokiniai atlieka dainą (taip, kaip ji pateikta E-knygos partitūroje).
3. Improvizacinis grojimas: iš pradžių visos klasės grupėje, o paskui ir nedideliais ansambliais pagal toliau pateiktas rekomendacijas:
 - Naudokite dainos teksto ritmą
 - Kurkite nedideles ostinatijas, kurias vėliau galima sluoksniuoti ir užtraukti į kilpas
 - Iširti vokalinį žaidimą, įkvėptą dainos harmonijos
4. Išnagrinėjus dainą, mokinius galima supažindinti su "BandLab" programa ir kaip pirmą žingsnį pabandyti įrašyti savo balsą, o tada pridėti antrąjį takelį (žr. IN-Voice4Mpowerment BandLab Tutorial 1 vaizdo įrašą <https://youtu.be/MRqdpjsjFwa8?si=MwVmfVpqp93epW2D>).
5. Tada mokytojas / choro vadovas inicijuoja projektą ir kaip gairę prideda foninį takelį su akordais. Mokinių grupės kuria dainos įkvėptus muzikinius kūrinius, naudodamosi "BandLab" bendradarbiavimo funkcija (žr. "IN-Voice4Mpowerment BandLab Tutorial 2" vaizdo įrašą <https://youtu.be/zXWgYcTKPDs?si=yX-loQn0UPe3CIHy>).

Patarimai: Prieš pradėdant kūrybinį procesą leiskite mokiniams susiskirstyti į grupes (proceso organizavimui / platformoje naudokite "Miro" programėlę; naudokitės forumu, kad sukurtumėte klausimus, susijusius su projektu, o dalijimosi aplanku - instrukcijoms ir medžiagai saugoti).

Leiskite mokiniams nuspręsti, kokį vaidmenį jie atliks kūrybiniame procese. Kai kurie mokiniai gali norėti įrašyti vokalo partiją, kiti - pridėti instrumentines kilpas, redaguoti kūrinį, sukurti kūrinio koverį ir t. t. Kiekvienas mokinys gali savaip prisidėti prie kūrybinio proceso.

6. Mokiniai semiasi įkvėpimo iš vienas kito improvizuotų įrašų ir kuria savo kūrinį, kurdami vokalinį takelį sluoksnius, klausydamiesi vienas kito improvizacijų (žr. IN-Voice4Mpowerment BandLab Tutorial 3 vaizdo įrašą https://youtu.be/1s_p9PxScY8?si=TIR-WpiupFRDY_vn). Kiekvienas mokinys realiuoju laiku prisideda prie kūrybos, o mokytojas / choro vadovas palengvina procesą, teikdamas grįžtamąjį ryšį kūrybinio proceso metu.

7. Po to medžiaga redaguojama, o galutinis rezultatas (po grupės apmąstymų ir keitimosi idėjomis forume), kuriuo visi grupės nariai yra patenkinti, tampa galutine bendros muzikinės kūrybos versija. Naudodamiesi "BandLab" bendradarbiaudami mokiniai gali kūrybiškai muzikuoti.

UŽDUOTIS ŠIOS E. KNYGOS NAUDOTOJUI!

Prisidėkite su savo mokiniais prie šios daugiašalės bendradarbiavimo iniciatyvos su daina "Evening Rise". Naudokitės toliau pateikta nuoroda ir įsitraukite į bendrą "BandLab" projektą.

https://get-bandlab.app.link/invite-link?canonical_url=https://www.bandlab.com/join/qjc4luj&fallback_url=https://www.bandlab.com/join/qjc4luj

"Evening Rise" iš "In-Voice4Mpowerment" koncerto

<https://youtu.be/j69By1bGWVA>

**MINISTRY OF EDUCATION
SPORT AND YOUTH**

**Center for Social
Innovation**

Catrina® Voices

musikene